

MYNTKONTAKT

Nr 10 DECEMBER 1976

SVERIGE 4:75 • NORGE 6:75 • DANMARK 6:95 INKL. MOMS

Sveriges nya mynt

läs om dessa på sid. 10

SVERIGES NUMISMATISKA RIKSFÖRBUND
SNR — bildat. Med anledning härav utges denna medalj.
Mer på sid. 16 och 22

DECEMBERERBJUDANDE

2 KRONOR

1876 1?	40:-
1876	Br. årtal	
	L. EB .. 1?	950:-
1878 1?	50:-
1880	och 1?	75:-
1880	o 1?	125:-
1890 1?	50:-
1890	praktex.	7.500:-
1892	ofl. 1?	95:-
1892	fl. 1?	50:-
1893 1?	150:-
1897 1?	35:-
1898 1?	35:-
1900 1?	40:-
1903 1?	125:-
1904 1?	35:-
1904	putsad.. 01/0	1.150:-
1906 1?	35:-
1907 1?	30:-
1910 1?	15:-
1910	f.m.m... 1?	150:-
1912 1?	30:-
1912 1	60:-
1913 1?	20:-
1914 1?	20:-
1915 1?	25:-
1915 1	40:-
1922 1?	15:-
1922 1	25:-
1924 1?	20:-
1924 1	30:-
1924 1+	75:-
1926 1	25:-
1926 01	175:-
1926 1+	50:-
1928 1?	20:-
1928 1	30:-
1928 1+	70:-
1928 1+/01	100:-
1928 01/0	550:-
1929 1	25:-
1930 1	25:-
1930 1+	45:-
1934 1	15:-
1934 1+	20:-
1934 01	50:-
1934 01/0	85:-
1935 1	20:-
1935 01	45:-
1935 01/0	75:-
1935 0	125:-
1936 1	15:-
1936 1+	20:-
1936 01	40:-
1936 01/0	60:-
1936 0	100:-
1937 1+	75:-
1937 01	150:-

1937 01/0	250:-
1938 1	15:-
1938 01	20:-
1938 0	60:-
1939 1	15:-
1939 01	20:-
1939 0	45:-
1940 1+	16:-
1940 01	20:-
1940 0	55:-
1940	ändr. 4 01/0	150:-
1942 1+	25:-
1942 01	50:-
1943 1+	75:-
1943 01	125:-
1944 01	25:-
1944 01/0	45:-
1945 01 G	25:-
1945 0 G	60:-
1946 01	25:-
1946 01/0	50:-
1947 01	25:-
1947 01/0	40:-
1948 01	45:-
1948 01/0	100:-
1949 01	45:-
1949 01/0	100:-
1950 01	15:-
1950 0	25:-
1950/51 01/0	40:-
1950/51 0	60:-
1952 01	40:-
1952 0	90:-
1954 01	15:-
1954 0	60:-
1955 01/0	50:-
1955 01/0	40:-
1956 0	60:-
1958 01	15:-
1958 01/0	30:-
1958 0	55:-
1959 01	45:-
1963 01	10:-
1963 01/0	15:-
1963 0	25:-
1969 0	8:-
1970 0	5:-
1971 0	8:-

1 KRONOR

1875 1+/01	375:-
1876/75 1+/1	150:-
1876 01/0	1.500:-
1915 1+	25:-
1915 01	175:-
1916/15 1	30:-
1930 1+	15:-
1930 01	70:-
1933 0	150:-
1934 1+/01	75:-
1935 1+/01	15:-

1936 1+/01	15:-
1937 01	20:-
1937 0	55:-
1939 01/0	20:-
1939	Spsr. G 01/0	55:-
1940 01	10:-
1940 01/0	20:-
1940 0	35:-
1941 01/0	35:-
1942 01	25:-
1942 0	110:-
1943 01	30:-
1944 01	25:-
1944 01/0	50:-
1945	TS u. h. 01	125:-
1945	TS m. h. 01	25:-
1945	G 01	20:-
1946 01	12:-
1948 01	20:-
1949 01	10:-
1950 0	40:-
1954 01/0	70:-
1958 0	200:-
1958 01	75:-
1960 01/0	45:-
1960 0	75:-
1961	TS 01	15:-
1961	TS 0	50:-

50 ÖRE

1875 1?	8:-
1877 1?	195:-
1878 1?	20:-
1880 1?	50:-
1881 1?	50:-
1883 1?	8:-
1898 1+/01	180:-
1899 1	30:-
1906 1?	7:-
1907 1?	6:-
1912 1	20:-
1921 1	50:-
1928 01/0	175:-
1936	L. 6 .. 1	25:-
1936	K. 6 .. 1	5:-
1938 01	45:-
1940 01	70:-
1946 01	30:-
1948 01	25:-
1949 01	25:-
1949 0	60:-
1952 1+	10:-
1953 1+	10:-
1953 0	150:-
1954 01/0	65:-
1956 0	85:-
1958 01	35:-
1961 0	75:-
1967 0	10:-
1969 0	7:-
1970 0	4:-

1971 0	4:-
1972 0	2:-
1973 0	2:-

5 ÖRE

1873 01/0	525:-
1874 1+	75:-
1875 1+/01	125:-
1877 1?	55:-
1878 1+	85:-
1880 1?	65:-
1882/81 1?	75:-
1882 1+/01	125:-
1884 1+	100:-
1884 01/0	395:-
1890 01/0	495:-
1892 01/0	375:-
1895 1+	40:-
1896 1(+)	35:-
1897 1+	25:-
1897 1+/01	60:-
1900 1+	50:-
1902 01	125:-
1902 01/0	250:-
1903 1+	55:-
1905 01/0	250:-
1906 1+	30:-
1906 0	350:-
1907 01/0	125:-
1909	L. kors 1	10:-
1909	St. kors 1	60:-
1916/15 1	100:-
1917 1+	85:-
1918 1+	175:-
1918 01	250:-
1919	järn... 1/1+	125:-
1919	järn... 1+/01	175:-
1919	koppar 01/0	225:-
1920 0	300:-
1921 1+/01	60:-
1923 1+	50:-
1927 1(+)	875:-
1930 01/0	225:-
1934 01	75:-
1934 0	175:-
1936 1+/01	50:-
1937 0	125:-
1938 0	75:-
1940	ändr.4.. 0	250:-
1941 0	60:-
1942 0	145:-
1944 01/0	100:-
1944 0	175:-
1948 01	35:-
1949 0	95:-
1950	järn .. 0	70:-
1950	koppar.. 0	20:-
1952 0	65:-
1954 0	60:-
1960 0	17:-
1962 0	10:-
1966 0	5:-
1967 0	4:-
1968 0	3:-
1969 0	3:-

Alla priser inkl. moms. - Full bytesrätt inom 8 dagar.

PEO MYNTHANDEL AB

Drottninggatan 11 S - 111 51 STOCKHOLM Tel. 08/21 12 10

PER-ERIK OHLSSON

MYNTKONTAKT

Drottninggatan 11
111 51 Stockholm
Tel. 08/11 84 44

Redaktionen öppen: 09.30—12.00

Postgiro: 42 30 50 - 4

Bankgiro: 219 - 0502

Bank: Sv. Handelsbanken

REDAKTIONSLEDNING:

Chefred. o. ansvarig utgivare:

Michael Ohlsson

Redaktör för Norden:

Tommy Falk

Atriumveien 15 C

N-1400 SKI

Eftertryck av text och bilder utan medgivande förbjudes.

Tidningen utkommer den 15:e i varje månad utom månad 6 o. 7.

Adressändringar bör meddelas oss snarast, helst skriftligen genom postens adressändringsblankett.

ANNONSPRISER: S. Kr.

4 sidor (mittuppslag) .. 2.385:—

2 sidor (mittuppslag) .. 1.260:—

1/1 sida (2:a o. sista sid.) 765:—

1/1 sida 575:—

2/3 sida 405:—

1/2 sida (2:a o. sista sid.) 405:—

1/2 sida 305:—

1/3 sida 215:—

1/4 sida 160:—

1/6 sida 115:—

1/12 sida 60:—

1/24 sida 40:—

Moms 17,65 % tillkommer på ovanstående annonspriser.

Prenumeration helår 43:75.

MYNTTORGET

(endast för myntsamlare)

Ett införande: 10 kr. Två införande med samma text i två på varandra följande nummer: 16:—.
Annonsen får högst innehålla 20 prd + namn och adress eller telefonnummer. Annonskostnaden skall medsendas på samma gång som manus.

SISTA ANNONSDAG

3 veckor före utgivningsdag

Alla författare ansvarar ensamma för sakinnehållet i sina artiklar.

TILL VÅRA LÄSARE

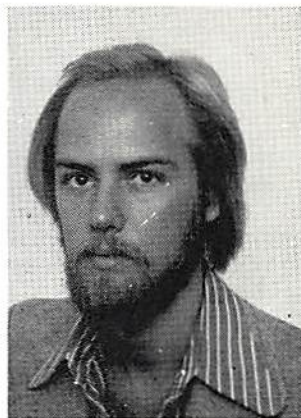
Det är nu dags för årets sista nummer av Myntkontakt och vi hoppas att alla våra läsare haft stor glädje av tidningen.

I detta nummer kan ni läsa om Sveriges Numismatiska Riksförbund som nu har bildats, och som vi önskar all lycka med sitt fortsatta arbete.

Om vi tittar på alla auktioner och mässor tycks trenden vara mycket positiv för "Samlaråret 1977" som vi nu har framför oss. Vi hoppas kunna följa upp ännu fler auktioner och mässor än tidigare för att ge våra läsare större inblick i vad som händer.

Ètt gott råd till er som har julklappsbekymmer: ge en prenumeration på Myntkontakt till dem som samlar på mynt.

Till sist vill vi på redaktionen önska alla läsare, skribenter och ånnonörer en *GOD JUL* och ett *GOTT NYTT ÅR*.

STÖRRE AUKTION

lördagen den 29 januari 1977.

SVENSKA, UTLÄNDSKA OCH ANTIKA MYNT

Auktionen äger rum på
restaurang KONG CHRISTIAN i Kristianstad.

Katalog och upplysningar:

Kristianstadsortens Numismatiska Förening

Box 11068, 291 11 Kristianstad

Tfn 044/713 28

Myntgravörerna

av Gunnar Sidorow

Att de hellenska myntgravörerna varit verkliga konstnärer, vilka levat i hedervärd frihet, tillräckligt uppskattade för att under vissa tider och i vissa städer ha haft tillstånd att signera sina verk, det bevisas på ett sätt som icke kan bestridas mynten från Cydonia på Kreta, där man kan läsa "Negantos epioiei" och de från Clazomeni i Jonien, vilka bära inskriften "Theodotos epioiei", där man alltså efter konstnärrens namn placerat ordet "epioiei", dvs "han gjorde", vilket ju utgör den sedvanliga kompletteringen till konstnärsskrifter. Med dylika uppenbara bevis för ögonen ha numismatikerna frågat sig, om det möjligen icke även existerade andra sådana monument med andra signaturer av liknande slag, med en mindre komplett formulering, utan tillägg av verbet, men det oaktat möjliga att hänföra till någon bestämd artist, och om det över huvud taget funnes några regler, vilka kunde göra det möjligt att skilja ut konstnärssnamnen från andra, vilka betecknade olika ämbetsmän i mynttillverkningen, såsom myntmästare och dylika, och där dessa konstnärer satt sin personliga prägel på tillverkningen genom att tillfoga sina signaturer. Resultatet av dessa efterforskningar har blivit, att man med någorlunda säkerhet har kunnat fastställa namnen på ett visst antal konstnärer, vilka förekomma på mynten, och vilka ha utförts med minsta möjliga stil och ofta dolda bland underordnade utsmyckningar eller i någon viss ovanlig ställning, en bandslinga i frisyren, ett veck i klädseln, för det mesta på ställen, mindre påfallande än de andra ämbetsmännens, vilkas namn vanligen även äro skrivna med större bokstäver.

Det är i huvudsak på mynten från Storgrekland och Sicilien, som man kan anträffa konstnärssignaturer. Här nedan en lista på dem, vilka man kan anse såsom något så när säkert fastställda:

Italien

Heraclea (i Lucanien)
Metapontum
Velia
Pandusia
Aristoxenos, Euphronios
Aristoxenos
Kleudoros, Philistion
Malys, Niko. . . (ett namn, som man icke tillsvidare kan närmare utföra, då det finnes många fortsättningar på detta Niko. . .)

Troligen kan man även finna gravörsignaturer på några silvermynt från Thurioi, men de äro tillsvidare icke fullt säkra och för övrigt mycket svåra att sära från myntmästare — och andra ämbetsmäns namn.

Sicilien

Camarina
Catania
Messina
Naxos
Syracusa
Exakesteidas, Evainetos
Evainetos, Herakleidas, Khoirion,
Procles
Cimon
Prokles
Euth. . ., Evainetos, Eukleidas,
Eumenos, Cimon, Parmenides, Sotion, Phrygillos

Phrygillos' signatur är den enda, som förekommer på ett bronsmynt, de övriga uppräknade konstnärerna ha satt sina namn utslutande på silver, och Cimon måhända även på guld.

Synnerligen troligt är också, att man kan återfinna konstnärssignaturer på några oboler från Massilia (Marseille), där det fina skäggju-

net på det ungdomliga huvudet, riktat åt höger, på kinden har tecknats med en så utsökt skicklighet, att det bildar ett namn. Dessa gravörer från Massilia torde man böra föra till en grupp tillsammans med de italienska, ty det förefaller som om det vore från Velia, en annan phocaisk koloni, Masilia vid flera tillfällen beställt konstnärer, för att höja standarden på sina mynt.

Medan numismatikerna har försett oss med ett antal namn från Italien och Sicilien, där man med säkerhet kan antaga, att det rör sig om konstnärssignaturer, finnes däremot i egentliga Grekland och i Mindre Asien endast de redan nämnda "Negantos" (eller "Neuantos") från Cydonia och Theodotos från Clazomeni, där man med visshet kan antaga detsamma. Men man kan med rätt stor sannolikhet förmoda, bl a på grund av de egendomliga ställen, där de befina sig, att vissa namnförkortningar ha samma karaktär, så t ex på några mynt från Apera och även Cydonia på Kreta, från Calcidiska Ligan (i Macedonien), från Pharsalos i Thessalien och från Seleucos IV, konung i Syrien. Men i intet av dessa fall kan man vara lika säker som beträffande gravörerna från Storgrekland och Sicilien. Bruket att låta konstnärerna signera sina verk synes sålunda icke ha varit lika utbrett på annat håll som beträffande de ovan nämnda tvenne områdena.

Stundom ha tvenne konstnärer samarbetat vid tillkomsten av ett och samma mynt, så att t ex den ene graverade åt- och den andre fransidan. Sålunda ha vi från Syracusa mynt, vilka, dels genom den signatur de uppvisa på bägge sidor, och dels genom sin individuella stil, avslöja sig som ett gemensamt arbete av följande gravörer: Eumenes och Evainetos, Eumenos och Euth. . ., Euth. . . och Phrygillos, Eumenos och Eukleidas, Eukleidas

(Forts. nästa sid.)

Sverigepremiär för de första läsbara
ändlösa – myntskåpen
med de många möjligheterna

Lådornas fackindelning:

15 fack $3 \times 5 = 57 \times 62$ mm

24 fack $4 \times 6 = 47 \times 47$ mm

40 fack $5 \times 8 = 35 \times 35$ mm

Ett skåp för dig som vill bygga efter eget behov. Basenheten består av 3 lådor, skyddspvcglas, lock, ramar samt botten. Pris 225:— inkl. moms.

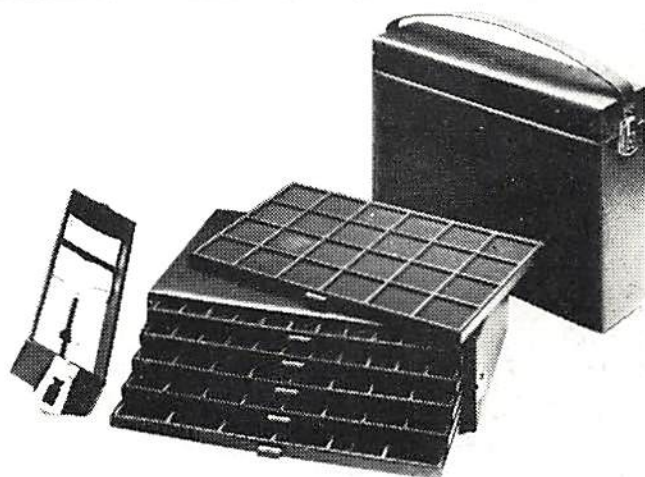
Extra lådor kompletta med fack, skyddspvcglas, ramar samt låsanordning. Pris 40:—/st inkl. moms.

Se skåpet hos din handlare

Generalagent: Numismatiska Bokförlaget AB, Box 7183, 103 85 Stockholm

NYHET

**myntväska i svart
konstkläder**

Myntväska med 6 lådor i 5 olika storlekar på indelningen. Alla lådor har ett genomskinligt skyddspvcglas. Finns även med bygelhandtag. Indelning i följande storlekar:

77 fack $7 \times 11 = 27 \times 27$ mm

54 fack $6 \times 9 = 33 \times 33$ mm

40 fack $5 \times 8 = 40 \times 40$ mm

24 fack $6 \times 4 = 52 \times 52$ mm

15 fack $5 \times 3 = 65 \times 70$ mm

En komplett väska med valfri indelning kostar ca 350:— inkl. moms.

Se den hos din handlare

Generalagent: Numismatiska Bokförlaget AB, Box 7183, 103 85 Stockholm

Myntgravörerna...

(Forts. fr. föreg. sid)

och Evainetos. Liknande samarbete kan man också konstatera i stor utsträckning hos de grekiska konstnärerna, speciellt bland bildhuggarna. Plinius och Pausanias anför ett antal berömda statyer, vilka äro resultatet av gemensamma ansträngningar av bildhuggare. Exempel av liknande slag överflöda bland monument ur den grekiska epigrafiken, vilka bevarats till våra dagar, vi kunna nöja oss med att ur den antika skolan nämna det reguljära samarbetet mellan Nesiotos och Kritios, mellan Eukheir och Eubolidos.

När en myntgravör förvärvat ett visst rykte för skicklighet och talang, inskränkte sig hans konstnärsvärksamhet icke längre till den stad han bebodde, och talrika städer tävlade om äran att få ho-

nom att gravera de mynt, vilka voro avsedda att utgöra deras valuta. Sålunda se vi Evainetos resa till Rhegion, Camarina och Catania samtidigt som till Syracusa, Procles till Catania och Naxos, Aristoxenos till Heraclea i Lucanien och Metapontum, Cimon till Messina och Syracusa. Denna slutsats grundar sig icke enbart på signaturerna, ty detta vore ett otillräckligt skäl, ty samma namn kunde naturligtvis av en ren tillfällighet förekomma i olika städer medan konstnärerna voro olika, men vad som bevisar, att det här faktiskt är fråga om samma personer, är arbetets art, den personliga stil dessa antikens skickligaste gravörer givit prov på.

Vi skola nu undersöka, inom vilka tidsgränser det går att pressa in alla kända signaturer från den grekiska världen.

I Rhegion utgör årtalet 387 f Kr en skir gräns, då prägling av silver

upphörde, emedan staden detta år förstördes av Dionysius d ä. Gravören Kratesippos är uppenbarligen verksam före denna tidpunkt, ty han begagnar alltjämt den gamla rättskrivningen på sina mynt.

Vad Sicilien beträffar, utgör året 403 en säker vägledning för datering av ett stort antal mynt, ty detta år förstörde Dionysius d ä Naxos och Catania. Procles har verkat för Naxos och Catania, Khoirion och Heraklides för Catania, alla tre troligen kort före 403. Med sin första stil graverade Evainetos samtidigt för Catania och Syracusa, en stil alltjämt hård och grov, på samma sätt under de tio sista åren av 400-talet. De mynt, vilka tillhöra den fulla utvecklingen av hans talang, till fulländningen av hans manér, och det mynt han graverat för Camarina hör hit, kunna med full visshet dateras till de år, vilka

(Forts. nästa sid.)

B. Björnsson Mynthandel AB

Kullagatan 56 Tel. 042/14 12 11 — 252 20 Helsingborg

Mynten sändes mot postförskott portofritt.

Moms är inräknad i priserna.

Erik XIV

1 öre 1564 kantspr. 1?/1 500:-
1/2 öre 1566 1+/01 875:-

Johan III

2 öre 1573 1+ 140:-
1 öre 1575 1+/01 450:-

Karl IX

1 Riksdaler 1610 kh. 1+ 6.500:-
1/2 öre 1599 01 650:-

Kristina

1 Riksdaler 1647 .. 1+ 4.500:-
8 öre 1634 1 1.400:-
1 öre 1653 01+0 1.250:-
1 öre Göteb. 1636 1/1+ 450:-

Karl X Gustav

1 öre 1656 1+ 575:-

Karl XI

4 mark 1693 1+/01 1.850:-
4 mark 1693 1+ 1.400:-
2 mark 1664 1 650:-
2 mark 1668 1+/01 1.175:-
2 mark 1673 1+/01 850:-

1 mark 1688 1+ 425:-
4 öre 1671 1+/01 350:-

Karl XII

4 mark 1705 1+/01 2.500:-
2 mark 1701 01/1+ 1.250:-

Adolf Fredrik

1 Riksdaler 1769 .. 1+/01 3.500:-
2 Dsm. 1770 01 3.300:-
1/8 Rd 1768 1+ 350:-
8 öre 1771 1/1+ 300:-
5 öre 1766 1+ 350:-

Gustav III

1 Rd 3 Dsm. 1775 01 1.950:-
1 Rd 3 Dsm. 1776 1+/01 1.150:-
1 Rd 3 Dsm. 1776
Fläck 1+ 925:-
2/3 Rd 2 Dsm. 1777 1+ 850:-
2/3 Rd 1779 1+/01 975:-
1/3 Rd 1 Dsm. 1777 1+/01 750:-
1/3 Rd 1789 01/0 1.750:-
1/6 Rd 1786, repa .. 01 225:-
1/12 Rd 1779 01/0 950:-
1/24 Rd 1783 01/0 950:-

Karl XIV Johan

1 Rd Sp. 1839 1+ 2.200:-
1/2 Rd Sp 1831 .. 1/1+ 1.175:-
1/3 Rd 1828 1+/01 1.950:-
1/4 Rd Sp 1834 .. 1+/01 950:-
1/6 Rd 1829 01 1.500:-
1/8 Rd Sp 1833 .. 1+/01 450:-
1/12 Rd Sp 1833 .. 1+/01 450:-

Oskar I

1 Rd Sp 1853 1/1+ 1.150:-
1 Rd 4 Rm 1857 .. 01 3.300:-
1/2 Rd Sp 1848 .. 1+/01 2.100:-
1/4 Rd Sp 1846 .. 1+/01 1.575:-
1/4 Rd Sp 1848 .. 1+ 875:-
1 Rd Rm 1857 1+ 750:-
50 öre 1857 01/0 2.400:-
50 öre 1857 1/1+ 650:-

Karl XV

4 Rd Rm 1869 01/0 3.500:-
4 Rd Rm 1871 1+/01 1.650:-
1 Rd Rm 1871/61 .. 1 450:-
25 öre 1866 0 1.050:-
10 öre 1865 01 200:-
2 öre 1867 0 300:-
2 öre 1872 0 250:-
1 öre 1867 0 150:-
1/2 öre 1867 01 300:-

Myntgravörerna...

(Forts. fr. föreg. sid)

följa efter 400, liksom även de mynt, vilka graverats av hans samtida, Cimon. Till samma tid höra Eukleides, Phrygillos och andra. Eumenos har börjat tidigare och även Sosion torde tillhöra de konstnärer, vilka alltjämt tillämpa den äldre stilen i sitt arbete.

Med andra ord, alla sicilianska myntgravörer tillhöra en och samma period, den nämligen, då stilkonsten på Sicilien och alldeles speciellt i Syracusa utvecklats till sin högsta fulländning, alltså även politiskt efter kriget med Athen och under Dionysius I. Detta är den tid till vilken hänföres mästerverken av antikens tvenne största gravörer: Evainetos och Cimon.

I själva Grekland är det alltjämt så vanskligt att fastställa namnen på artisterna och de uppträda så sporadiskt, att precisa uppgifter icke kunna lämnas. Den calcidiska ligans vackra mynt tillhöra tiden före Philip av Mecedonien (356—336), Alexander den stores far. I själva verket få vi lov att draga gränsen vid pass 379 f Kr. Mynten från Clazomenai, graverade av Theodotos, ha präglats ungefär den tid konung Maussolos av Carien regerade (+ 353 f Kr hans maka byggde honom ett storstatligt gravmonument, varav kommer vårt ord mausoleum). Man kan härvid lägga märke till den analogi som förefinnes mellan huvudet åt höger riktat på dessa mynt och huvudet på de mynt, vilka präglats för satrapen i Carien, likväl äro myntgravörens från Clazomenai bilder i alla avseenden överlägsna de förra.

Följaktligen, om man undantager några tveivelaktiga fall, tillhörande en del kungliga mynt och måhända några, vilka tillhöra Syditalien, kan man anse, att mitten av 300-talet f Kr utgör den tid, då namnen på gravörerna försvinna från mynten, medan man i motsvarande grad icke kan citera ett enda med visshet fastställt namn, som gick före c:a 410 f Kr.

Detta innebär alltså, att man icke kan påträffa dessa säkra gravörnamn annat än inom en period

begränsad till c:a ett sextiotal år, en period, vilken fö motsvarar konstens högsta utveckling. A andra sidan har rätten för dessa myntgravörer, åtminstone vad avser egentliga Grekland och Mindre Asien, att sätta sina namn på vad de åstadkommit, varit starkt begränsad och nära nog tillhört undantaget, reguljärt i bruk har det förekommit endast i Storgrekland och på Sicilien. Detta synes tyda på, att om dessa män verkligen voro fria och riktiga konstnärer, taxerade man dem tydligen icke i allmänhet särskilt högt, i varje fall icke i nivå med bildhuggarna och målarna, snarare klassifierade man dem väl i samma kategori som dem, vilka vi nu kalla konsthantverkare, i motsats till de verkliga stora konstnärerna. Denna slutsats bekräftas på visst sätt av den tystnad som samtliga grekiska författare iakttaga beträffande

dessa myntgravörer. Litteratörerna ha uppenbart försmått, att åt eftervärlden bevara namnet på dessa, medan de däremot räknat upp motsvarande gravörer för ädla stenar och även guldsmedsciselörer.

Det råder en viss analogi i det rent tekniska utförandet mellan dessa bågge konstarter, vilket har givit vissa lärda i våra dagar anledning att förmoda, att myntgravörerna tagits från gravörerna av ädelstenar och kaméer. Omöjligt är det faktiskt icke, att det stundom har gått till på detta sätt. Men troligare är väl i detta fall, att myntgravörerna tagits från ciselörerna på metall och att de samtidigt sysslat med guldsmedsarbete, på samma sätt som bevisligen de grekiska myntmästarna i många fall voro privat verksamma guldsmeder och ofta sammanblandades med dessa. Ja, det är t o m troligt, att i många fall en och samma person, samtidigt som han arbetade som guldsmed, på samma

gång varit såväl myntmästare som myntgravör. Det förhåller sig i detta fall på samma sätt med de stora gravörerna av mynt och medaljer i Italien på 1400- och 1500-talet och motsvarande i Frankrike på 1500-talet, de voro i allmänhet guldsmeder, men äro även kända för att ha emitterat olika myntemissioner. Vi ha konstaterat, att en av de främsta och skickligaste myntgravörerna i Syracusa under Dionysius' tid, Cimon, gjort vidsträckta resor. Men man kan även fastställa, att en av de mest berömda ciselörerna av guld- och silververser under den grekiska plastikkens storhetstid, även var en Cimon, vilken av samtida författare omnämnas med stort beröm, men utan att hans fädernesland angives. Denna likhet är otvivelaktigt frapperande, även om man icke med absolut visshet kan garantera, att det här är fråga om en och samma person.

I varje fall har tydligen naturen av den konst de praktiserade och vilken tydligen nog icke ansågs höja sig över den motsvarande av guldsmeder och ciselörer, vilka alla placerades bland konsthantverkare och icke bland konstnärerna, medfört, att myntgravörens yrke betraktades såsom något ganska medelmåttigt och icke förtjänt av att man bevarade utövarnas namn. Men för oss, moderna människor, vilka icke ha dylika fördomar finnes det åtminstone trenne dylika myntgravörer, vilkas namn vi med säkerhet lyckats tyda ur deras arbeten, som vi icke tveka att ställa i främsta ledet bland alla antikens kända stora mästare, och vi anse även, att dessa män förtjäna att ihågkommas på några sidor av världens konsthistoria: de äro från Syracusa: Evainetos och Cimon och för Clazomenai Theodotos.

(Forts. i nästa n:r)

MYNT-KONTAKT

Ni får den bekvämt i brevlådan varje månad.
Pren.pris: Helår 43:75
inkl. moms och porto.

Mycket goda priser på Hirsch stockholmsauktion

Lördagen den 27 november anordnade Hirsch Mynthandel en storauktion på Operaterrassen i

hängd, i kval 1/1(+) (9 000) 14 000 kronor.

ten från Oskar II till Gustav V kan vi bara säga att priserna höll sig som de brukar på auktioner. Så gott som alla Oskars 2 och 1 kronor gick till mycket höga priser vilket ju är trenden för dessa mynt i höga kvalitéer. 1 krona 1942 (80 % silver) 1+ (200) 350 kr. 10 öre 1923 spgl 0 (600) 1 100 kr.

Stockholm. Redan kl 9.00 på morgonen började auktionen som erbjöd mycket bra mynt. Det totala antalet närvarande var svårt att uppskatta då någon avvek och fler kom indroppande lite senare.

Gustaf II Adolf 1 riksdaler 1617 1+ (4 000) 8 500 kr.
Kristina 1 riksdaler 1614 (knäbild) 1+ à 01 (5 500) 8 250 kr.
Karl X Gustav 1 öre 1656 1+ à 01 (500) såldes för 1 300 kr.

Nedan skall vi nämna en del exempel. Priserna inom parentes är utropspriser. Gustav Vasa Svartsjö 1/2 daler 1545 R i kval 1+ (7 500) såldes för 12 250 kr. Ett intressant mynt var Erik XIV:s 1 1/2

Karl XII 1 riksdaler 1707 (med peruk) R i kval 01 (14 000) 33 000 kr.
Sågas bör att de flesta mynten gick för relativt höga priser, vilket bl. a. tyder på att kvalitetsbedömningen höll goda mått.

mark 1562 R (Älvsborg) i kval 1(+) (4 500), det slutliga priset blev hela 10 000 kr. Om detta mynts historia kan man läsa i de två böckerna "Erik XIV:s mynt med "Göteborgsmotiv" och "Mynten med Älvsborg Erik XIV:s 3 och 1 1/2 mark 1562".

Hertig Johan av Östergötland, Vadstena 4 mark 1614 R, varit

Ulrika Eleonora 4 mark 1720 1+ à 01 R (12 500) 29 000.

En markant höjning kan märkas när det gäller Fredrik I:s 2 mark 1732, en variant med stor krona som tidigare ej är beskriven, i kval 1(+) R (1 000) 4 000 kr.

En del plåtmynt fanns med och priserna på dessa steg väldigt mycket. Om de svenska guldmynt-

Missa inte

boken som bör finnas i alla samlares bibliotek:

WORLD COINS

över 55.000 värderingar, 30.000 foton på 1.376 sidor i A-4-format.

Pris 135:- inkl. moms o. porto

Vi behöver

50—100 st. 50-kronor 1975 för våra kunders räkning. Skriv eller ring och tala om ert pris. Just nu har vi även behov av svenska plåtmynt.

NOVA

L. M. BJÖRKQUIST
Box 40, S-701 02 Örebro

Norska årgångsmynt

Lista över norska årgångsmynt 1873—1962 sänds gratis på begäran.

J. PEDERSEN

Skolgatan 24, 502 31 Borås
Tel. 033/11 24 96

Hur stiger våra mynt?

Denna tabell är gjord för att samlare skall kunna se hur mynt har stigit gradvis i värde genom fyra ficktabeller, och konstatera hur mycket den procentuella ökningen har varit på 5 år.

Alla värderingspriser är tagna ur Hirsch Mynthandels ficktabeller nr. 1—4 som hittills har utkommit åren 1971, 72, 74, 76. Ficktabellerna sträcker sig över Bernadotteska ättens mynt, alltså 1818 och framåt. Därför är inte några äldre mynt före 1818 medtagna i tabellen.

Längs ut till höger i tabellen kan man se hur mycket ett mynt har ökat procentuellt sett under tidsperioden 1971—76.

	kv.	nr 1 1971	nr 2 1972	nr 3 1974	nr 4 1976	Ökning i % från 1971-76
4 dukater 1843	1+	5000:—	6000:—	7500:—	12500:—	150 %
1 dukat 1843	1+	550:—	650:—	1150:—	2350:—	327 %
1 Riksdaler 1821 Jub.	1+	700:—	750:—	900:—	2250:—	221 %
1/2 Rdr. Specie 1831	1+	250:—	275:—	350:—	1000:—	300 %
1 skilling 1830	1+	30:—	50:—	75:—	170:—	467 %
1/4 skilling 1824	1+	30:—	45:—	65:—	125:—	317 %
1/6 sk. 1832 mantel o. pärlkant	1+	10:—	15:—	50:—	225:—	2150 %
1 sk. banco 1843	1+	35:—	40:—	60:—	100:—	186 %
2 dukater 1850	1+	4250:—	6000:—	8000:—	14000:—	229 %
1/8 Rdr. Specie 1852	1+	1000:—	1500:—	2000:—	2000:—	100 %
4 sk. banco 1849	1+	60:—	70:—	100:—	135:—	125 %
1 sk. banco 1855	1+	100:—	125:—	225:—	270:—	170 %
2 öre 1857	1+	25:—	30:—	40:—	50:—	100 %
1 Carolin 1868	01	600:—	600:—	750:—	2000:—	233 %
2 Rdr. Riksmünt 1862	01	5000:—	6000:—	9000:—	15000:—	200 %
5 öre 1860	1+	225:—	300:—	375:—	450:—	100 %
20 kronor 1873	01	600:—	650:—	850:—	2750:—	358 %
20 kronor 1881	01	1850:—	2500:—	3250:—	6500:—	251 %
10 kronor 1901	01	175:—	200:—	225:—	525:—	200 %
2 kronor 1903	1+	250:—	300:—	325:—	325:—	30 %
2 kronor 1907 Jub.	1+	40:—	40:—	50:—	65:—	63 %
5 öre 1877	1+	150:—	175:—	250:—	300:—	100 %
20 kronor 1925	01	1800:—	2000:—	2500:—	4500:—	150 %
2 kronor 1928	1+	40:—	45:—	50:—	50:—	25 %
1 krona 1942 Å.u.b.	1+	125:—	125:—	150:—	200:—	60 %
5 öre 1910	1+	300:—	375:—	500:—	1000:—	233 %
5 öre 1927	1+	250:—	275:—	375:—	750:—	200 %
5 kronor 1952 Jub.	0	100:—	150:—	200:—	300:—	200 %
1 krona 1959	0	20:—	30:—	100:—	325:—	1525 %
50 öre 1955	0	15:—	30:—	50:—	90:—	500 %

När man tittar i tabellen ser man att den som köpte en 1/6 skilling 1932 med mantel och pärlkant i kv. 1+ för 10:— 1971 gjorde en väldigt bra affär, eftersom den har stigit med inte mindre än 2150 % i värde procentuellt sett på 5 år.

Även 1-kronan 1959 i kv. 0 har stigit kraftigt i pris. Dess procentuella ökning är 1525 % på 5 år.

De klart minsta procentuella ökningarna i tabellen här ovan kan konstateras för 2-kronan 1903 och 1928, nämligen inte mer än 30 resp. 25 %.

Myntverket meddelar

Utseendet på mynten

Regeringen har 1975-10-23 uppdragit åt myntverket att låta utarbета ett slutligt förslag till utseende på rikets mynt. I fråga om 5-kronemyntet har uppdraget tidigare redovisats och regeringen har fastställt utseendet på detta mynt. I fråga om mynten i valörerna 1 krona, 50 öre, 25 öre, 10 öre och 5 öre skulle utgångspunkten vara det förslag som utarbetats av skulptören Lars Englund och som förordats av den särskilt tillsatta juryn.

På myntverkets uppdrag har Lars Englund gjort vissa modifierationer i sina förslag med anledning

av de påpekanden som juryn gjort och de tekniska krav myntverket måste uppställa. Den slutliga lösningen redovisas genom dels bilagda fotografier av gipsmodeller till mynten dels förslag till förordning om utseendet på mynten.

Myntverket har utfört provpräglingar vilka visar att mynten är präglingsbara men däremot har inte långtidsprov för att utrona

stampslitaget utförts. Sådana nötningsprov måste omfatta prägling av någon miljon stycken mynt av valörerna 1 krona och 5 öre samt åtminstone någon av valörerna 10, 25 eller 50 öre och är både dyrbara och praktiskt svår genomförbara. Eftersom de aktuella myntens formgivning speciellt i fråga om placeringen av texten är hittills oprövad kan verket inte med säkerhet uttala sig om formgivningens lämplighet för den massproduktion som myntningen utgör. Om myntproduktionen således skulle stöta på tekniska svårigheter som inte kan övervinnas måste frågan om utseendet på mynten tas upp på nytt.

Enligt bestämmelserna för myntens metalliska sammansättning

m m är 1-kronemyntet utfört som ett treskiktmynt (pläterat mynt) med ett mellanskikt av huvudsakligen koppar. På pläterade mynt kan man vanligen på kanten urskilja de olika skikten men på 1-kronemyntet är mellanskiktet dolt genom att ytskikten böjts över kanten enligt en särskild metod som utvecklats och patenterats av myntverkets svenska leverantör av mynthalvfabrikat. Detta utförande var angeläget inte bara från estetisk synpunkt när det pläterade materialet ersatte silverlegeringen är 1968. Det var också viktigt att inte underlätta för allmänheten att skilja

på silverhaltiga och inte silverhaltiga mynt för att inte de förra skulle tas ur cirkulation och en brist på 1-kronemynt för handeln skulle uppstå. I dag kvarstår endast det estetiska motivet eftersom det

(Forts. nästa sid.)

JULKLAPPS-TIPS

OCIRKULERADE SEDLAR — TILL LÅGA PRISER!

1. BULGARIEN:	7 olika sedlar 1951	10:—
2. KINA	5 olika före 1941	15:—
3.	20 olika tyska nödsedlar	15:—
4. LAOS:	1, 5, 10, 20, 50 Kip	18:—
5. JUGOSLAVIEN:	5 olika (1944—68)	20:—
6. ÖSTERRIKE:	5 olika före 1925	20:—
7.	15 sedlar från olika länder	20:—
8. INDONESIA:	15 olika sedlar	35:—
9. SYD-AMERIKA:	10 olika sedlar	35:—
10. PATHET-LAOS:	10, 20, 50, 100, 200, 500 Kip	140:—

- 7 dagars returrätt
- Porto tillkommer

KENT LJUNGH

Pingstvägen 14
150 14 VAGNHÄRAD
0156/106 86

Myntverket...

(Forts. fr. föreg. sid)

finns fullt betryggande mängd 1-kronemynt av basmetall i cirkulation (ca 250 milj st). Det nu föreslagna 1-kronemyntet går ju också att skilja från tidigare präglade silvermynt genom enbart sitt utseende. Nackdelen med den särskilda behandlingen av kanten är att verket är hänvisat till endast en leverantör av mynthalvfabrikat och myntverket beräknar på goda

hållas och det kan också bli nödvändigt att en mindre del av de nya mynten präglas av kantbehandlade rondeller, som redan nu finns i myntverkets halvfabrikatlager eller har kontrakterats för leverans.

Det är viktigt att inte äventyra myntpräglingen och myntförsörjningen under den inkörningstid som kan bli aktuell för de nya mynten. Myntverket hemställer därför att mynt med nuvarande utseende och årtalet 1973 vid behov fortfarande får präglas t o m 1977-03-31.

Mynten i valörerna en krona, femtio öre, tjugofem öre, tio öre

samt med valörsiffran "25" resp "10". Randen slät.

Femöresmynt. Samma prägel som på femtioöresmynten men i omvänd relief och förminskad skala samt med valörsiffran "5". Randen slät.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den dag, då förordningen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Mynt enligt Kungl Maj:ts kungörelse om prägel på rikets mynt av den 19 mars 1971 får dock tillverkas längst till och med den 31 mars 1977.

grunder att kostnaderna för mynt-rondellerna kan minskas med ca 10 kr per kilogram om kantbehandling inte behöver utföras och rondellerna därför kan köpas från olika tillverkare på samma sätt som övriga rondeller. På bankernas och handelns begäran har 1-kroneproduktionen under senaste månaderna varit mycket stor och för budgetåret 1976/77 planeras den till 70 milj st mynt, dvs 490.000 kg. Merkostnaderna för kantbehandlade rondeller beräknas sålunda för dessa mynt uppgå till 4,9 milj kronor. En mer normal 1-kroneprägling uppgår till 200.000 à 300.000 kg per år.

Kantbehandlingen är inte föreskriven av regeringen men myntverket har i samband med övergången från silvermynt till pläterade mynt år 1968 anmält sin avsikt att låta utföra kantbehandlingen. Då nu enbart estetiska krav kan motivera kantbehandlingen avser verket att fortsättningsvis inköpa rondeller utan kantbehandling såvida inte pågående förhandlingar med leverantören av halvfabrikat medför väsentligt sänkta priser. Så länge mynt med nuvarande utseende framställs kommer dock kantbehandlingen i varje fall att bibe-

och fem öre skall tillverkas med följande prägel.

Enkronemynt. På framsidan Konung Carl XVI Gustafs bild, profil, vänster sida, omgiven av orden "CARL XVI GUSTAF. SVERIGE". Under bilden präglingsåret. På framsidan lilla riksvapnet under kunglig krona samt som omskrift Hans Maj:ts Konungens valspråk "FOR SVERIGE I TIDEN". Nedtill "1 KR" omgivet av till vänster ett stiliserat "E", som anger myntningsorten, och till höger myntdirektörens monogram. Randen räfflad.

Femtioöresmynt. På framsidan Hans Maj:ts Konungens krönte namnchiffer omgivet av på vänster sida präglingsårets två första siffror och på höger sida präglingsårets två sista siffror. På framsidan i mitten valörsiffran "50" och som randskrift upptill "SVERIGE" samt nedtill "ÖRE", omgivet av till vänster ett stiliserat "E", som anger myntningsorten, och till höger myntdirektörens monogram. Randen slät.

Tjugofem- och tioöresmynt. Samma prägel som på femtioöresmynten men i förminskad skala

Free catalog of WORLD COINS

featuring more than 120 countries and 5000 lots. Send International Postal Coupon.

DUNNS WORLD-NUMIS

Box 868 MK
Maitland, Florida 32751 USA

PRISLISTA nr. 2 1976

har utkommit och kan erhållas gratis på begäran.

Firma Arne E. Hedlund

Box 3144, S-162 03 Vällingby

Tel. 08/89 52 01

Vard. 17.30—19.00

Lörd. 10.00—16.00

Svenska numismatiker på resa till Wien

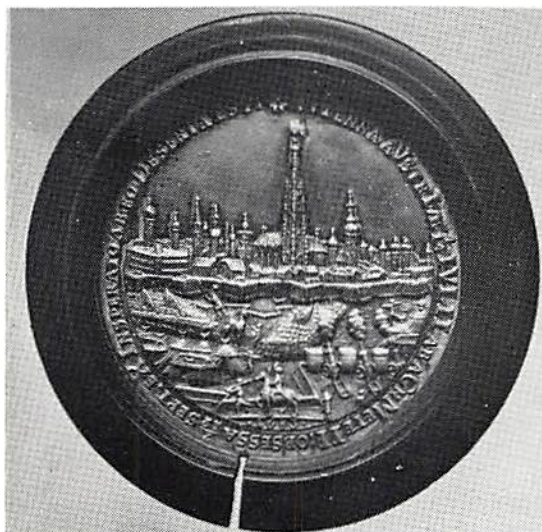
En rapport av Gösta Florén

Våra dagars Wien eller rentav vår västeuropeiska miljö hade sannolikt sett helt annat ut — om inte något inträffat vid Kahlenberg. Här på denna plats utanför staden avgjordes framtiden genom ett stort fältslag. Den turkiska kolonisationen av Östeuropa hade

minne hedrats på ett mynt om 10 Zlotych år 1933, samlades den kejserliga armén i Kahlenberg, den stora skogsbeklädda berghöjden strax nordväst om Wien. Sobiesky anföll på morgonen den 12 september — i grevens tid kan man säga, då motståndet från de belä-

betydelsefull vändpunkt i stadens och Österrikes historia. De starka befästningarna hade visat sitt stora värde inte enbart för stadsborna utan på sikt även för den europeiska kulturen.

Det tog visserligen ytterligare 16 år innan turkarna kunde drivas ut ur grannlandet Ungern. Från Österrike leddes kriget mot turkarna av prins Eugen av Savoyen (1663—1736). Hans bild återfinnes på dels 2 shillingen år 1936 och 25-shillingen år 1963. I det här sammanhanget kanske också skall nämnas att i kriget mot turkarna, i vilket även Venedig deltog, utmärkte sig den

nämigen år 1683 hunnit så långt fram i mellaneuropa som till Wiens befästningar. En turkisk armé på inte mindre än 280.000 man under storvisiren Kara Mustafa hade från ungeren vällt in över Österrike utan att möta något större motstånd från den österrikiske kejsarens trupper. Turkarna började den 14 juli belägra staden, som var omgiven av enligt dåtida krav starka befästningar. De belägrade försvarade sig tappert. Kejsaren, som i god tid flytt från sin inringade huvudstad, gjorde feberaktiga ansträngningar att samla trupper från andra delar av sina besittningar och från vänligt sinnade bundsförvanter. En armé på 27.000 österrikare, 20.000 polacker och soldater från Bayern, Sachsen m fl furstendömen drogs samman. Under befäl av den polske kungen John Sobiesky (1624—1696), vars

rade inne i staden höll på att falla samman på grund av umbäranden och stora förluster i döda och sårade.

Den turkiske överbefälhavaren synes emellertid ha ansett sig så överlägsen i styrka att han nonchalerade hotet från den kejserliga armén. Han igångsatte i stället ett nytt anfall mot de belägrade. Härigenom splittrades hans styrkor och trots överlägsenheten i soldater och mycket tack vare den polske konungens tapperhet led turkarna ett fullständigt nederlag. Belägringen hade kostat turkarna 40.000 döda och nu förlorade de ytterligare 20.000 i stupade. Hela det turkiska lägret föll i segrarnas händer med det turkiska artilleriet och stora mängder dyrbarheter, som turkarna roffat åt sig under sitt härtåg.

Härigenom blev årtalet 1683 en

svenske fältmarskalken Otto Wilhelm Köningsmark (1639—1688). Han har hedrats med en minnesmedalj av Svenska Akademien år 1845.

Så fortsätter vi med en klok kejsare

Något mer än 150 år förflöt. Den industriella revolutionen orsakade en avsevärd inflyttning till staden Wien. År 1850 hade folkmängden redan ökat till 431.000 inv och tillströmningen fortsatte. Stadens styresmän ställdes inför svåra bostadsproblem. Det gamla befästningssystemet från turkkriget saknade vid denna tidpunkt all militär betydelse. De militära myndigheterna ville emellertid behålla det som skydd vid en ev folkresning i likhet med vad som förekommit år 1848. Stadens borgare ville å andra

(Forts. nästa sid.)

RIKSFÖRBUND BILDAT

Äntligen ett numismatiskt riksförbund!

Det av så många numismatiker (=samlare av mynt, medaljer, polletter och sedlar) sedan länge eftertraktade riksförbundet är nu verklighet! På en numismatisk konferens i myntstaden Eskilstuna den 13 och 14 november 1976 fastställdes stadgarna och valdes den första styrelsen för Sveriges Numismatiska Riksförbund, SNR. Till ordförande valdes Sven Jardestål, Sigtuna.

En milstolpe i svensk mynthistoria

SNR ska i första hand arbeta för att främja svensk numismatik och tillvarata anslutna förenings- och deras enskilda medlemmars - intressen. Stora och små föreningar, från Trelleborg i söder till Skellefteå i norr, representerande 60 % av alla föreningsanslutna myntsamlare, är med. Totalt finns det idag ca 250 000 numismatiker i landet.

I andra hand ska SNR arbeta för att skapa goda kontakter med bl a numismatiska organisationer i andra länder.

Det konstituerande mötet i Eskilstuna utgör en milstolpe i svensk numismatisk historia.

Stiftelsemedaljen - den första i en serie

SNR ger med anledning av händelsens betydelse ut en speciell stiftelsemedalj. Den är av utomordentligt hög konstnärlig kvalitet och är gjord av skulptör Rune Karlzon, Jönköping. Ovan till höger har skulptören själv på ett okonventionellt sätt beskrivit sitt verk.

Avsikten med medaljutgivningen är att den ska bli en tradition och följas av en ny medalj till varje årsmöte. Och eftersom detta kommer att förläggas till en ny ort

varje år, kommer medaljerna att tydligt skilja sig åt - samtidigt som varje utgåva kommer att innehålla ett stycke intressant, svensk kulturhistoria.

Det historiska och numismatiska värdet på SNR-medaljerna väntas bl a därför stiga förhållandevis snabbt, varför det är klokt att vara med redan från början!

Tillverkare och distributör är Svenska Medaljgillet, Eskilstuna.

Begränsad upplaga - beställ nu!

	Upplaga	Diam/Vikt	Pris/st
Brons	2 500	60 mm/110 g	125:-
Kontr Finsilver (999/1000)	5 000	40 mm/50 g	175:-
Kontr Finsilver (999/1000)	2 500	60 mm/130 g	325:-

Medaljerna levereras mot postförskott - med början under januari 1977. Exklusivt medaljställ i äkta mahogny medföljer. Priserna gäller exklusive frakt och inklusive nu gällande - 17,65 % - moms.

Tillverkningsnummer finns angett på varje medalj och äkthetsintyg medföljer.

Beställning görs antingen genom att fylla i och skicka in kupongen - eller genom att ringa 016-12 45 50, 12 45 51.

Sista beställningsdag den 15 februari 1977!

Svenska Medaljgillet

Box 553, 631 07 ESKILSTUNA. Tel 016-12 45 50, 12 45 51.

BESTÄLLNING TILL TILLVERKAREN SVENSKA MEDALJILLET AB, Box 553, 631 07 ESKILSTUNA. Tel 016-12 45 50, 12 45 51.
Undertecknad beställer härmed SNR:s Stiftelsemedalj enligt nedan

- _____ st Brons, O 60 mm, à 125:-
_____ st Kontr Finsilver, O 40 mm, à 175:-
_____ st Kontr Finsilver, O 60 mm, à 325:-

Priserna gäller exklusive frakt och inklusive 17,65 % moms. Medaljställ i mahogny medföljer utan extra kostnad. Leverans mot postförskott från januari 1977.

Datum _____ Underskrift _____
Namn (textat) _____
Tel _____
Adress _____
Postnr & Ort _____

Svenska ...

(Forts. jr. föreg. sid)

sidan bygga bostadshus på det 260 hektar stora området. Därav blev dock intet. Den unge kejsaren Frans Josef (1848—1916) — vars vänliga nuna lyser mot oss på äldre österrikiska mynt och även på de relativt vanliga 4-dukaterna i guld år 1915 i dessas nypräglings — fattade ett helt annat och för eftervärlden betydligt klokare beslut. Julen år 1857 beslöt han sålunda att de befästa vallarna skulle jämnas med marken och vallgravarna skulle fyllas ut. Marken skulle tas i anspråk för "reglering och förskönande av rikshuvudstaden". På så sätt fick Wien sin berömda Ring — ett brett område runt den gamla staden.

Här uppfördes många och betydande offentliga och en del enskilda byggnader, lämpligast att rubricera som "pampiga" jämte vackra trädgårdsanläggningar. Vid Ringen finns sålunda: Österrikiska museet för tillämpad konst, Stadsparken, Konserthuset (1913), Myntverket, Musikaliska akademien (1867—69), Konstnärshuset

(1868), Wiens stadsmuseum (1887), Resselparken, Statsoperan (1861—69), Konstakademien (1865—68), Hofburg med park (de flesta slottsbyggnaderna från 1500-talet och följande århundraden och en byggnad från 1881—83), Konsthistoriska museet (1872—81), Naturhistoriska museet (1872—81), Parlamentet (1873—83), Burgtheater (1874—88), Folkets park, Rådhuset (1872—83), Universitetet (1873—83), Votivkyrkan (1856—73) och Börsen (1874—77). Som framgår av årtalen för byggnadernas uppförande kom staden med dess Ringstrasse att få en särprägel bland Europas alla städer och bli ett mål för humanistisk kultur och konst. Det blev dessutom en miljövänlig stadsplan, som står sig än i dag. Visserligen var en del av Ringen uppgrävd för att ge staden, en tunnelbana, som den är i stort behov av. Sådant går ju över!

Svenska numismatiker på studiebesök 6—13 november

Den av svenska numismatiska föreningen organiserade studiegruppen under ledning av förste intendenten Lars Olof Lagerqvist

med hjälp av fru Madeleine Greijer anlände i god stämning redan på lördagskvällen. De mest pigga försökte omedelbart att förskaffa sig baskungskaper om det Wienska sårlynet genom studier ute i Grinzing. Söndagen blev en vilodag och en behövlig vilodag för några. Resebyrå Trivselresor och dess representanter skötte sig utomordentligt bra både denna dag och i fortsättningen.

De mer allvarliga studierna började på måndagen genom besök å Mynt- och medaljsamlingen i Konsthistoriska museet. Här motogs vi med stor älskvardhet av chefen Dr Koch, som under ett mer än timplågt anförande demonstrerade mynt och medaljer i de enormt stora visningssalarna. Många intresserade sig särskilt för samlingen av svenska mynt och kunde konstatera att de var av förnämlig klass. I några fall rent av överträffade de vad vi själva har tillgång till i vårt eget myntkabinett.

Så följde en långt utdragen frågestund, varefter deltagarna

(Forts. nästa sid.)

**Vi mottager kvalitetsmynt och rariteter oavsett land
till våra kommande auktioner.**

**Vi köper även kontant till högsta marknadspris såväl
udda bättre mynt som större samlingar.**

SVEA

Mynt & Frimärkshandel AB

STUREPLAN 4 - BOX 7232 - 103 84 STOCKHOLM

Tel. 08/10 03 85, 10 03 95

Svenska...

(Ports. fr. föreg. sid)

fick följa med in i tjänstemännens arbetsrum. Dr Koch plockade fram en del verkliga dyrgripar och bl a en guldmedalj i jättestorlek. Den vägde åtskilliga kilogram och de djärvaste av deltagarna fick ta i den och försöka lyfta den. Mitt kritiska öga uppfattade t o m att förvaringslådan hade gått sönder, så nog var den medaljen tung. Den föreställde kejsar Maximilian, som enligt vad alla vet, hyste föreställningen att hans ätt härstammade direkt från de romerska kejsarna, varför dessa fanns med i ringar runt honom själv. Dr Koch visade även en annan låda med stora, fast lite mindre guldmedaljer, som de mera kunniga deltagarna föreföll imponerade av. Tyvärr fick ingen av oss ta med någon av dem som minne av detta studiebesök. Istället överlämnade Lagerqvist med en förnämlig harang — dock ej på latin — två medaljer från föreningen till dr Koch. Medaljerna föreställde vår kung, resp framlidne chefen för myntkabinettet Nils Rasmussen. Högtidligt så det förslög.

Under flera dagar sprang deltagare efteråt på avdelningen — även jag själv ägnade en ytterligare förmiddag åt studiet av medaljerna under sträng övervakning av två vaktmästare och delvis i samspråk med den välvillige assistenten Kolm.

Tillverkningen av mynt var intressant

Följande dag upptog programmet besök å myntverket — "Hauptmünzamt". Här följdes tillverkningen av Maria Theresiathaler, de nya 1.000 schillingmynten i guld, årets 100-schilling och av de små växelmynten, inte minst 10 groschen (värd ca 2 öre) och 2 groschen (värd ett halvt öre). Man använde båda gamla maskiner från 1850-talet och helt moderna. De sistnämnda spottade fram mynt i långa banor. Samtidigt kontrollerade personalen, som till stor del var kvinnlig, med skarpa ögon att inga felaktigheter slapp igenom. Kontrollen var särskilt stark ifråga om de extra fina samlarmynten. Såvitt jag kunde se kasserades omkring vart 7:e å 8:e mynt och

gud nåde den som tog med fingrarna i ett sådant. De här samlarmynten betingade ett tilläggspris på ca 50 % på grund av det extra arbete de försakade.

Demonstrationen sköttes på ett älskvärt sätt av tvenne tjänstemän. En av dem hade varit i Sverige i många år och det gick därför en smula lättare att konversera med honom.

Efter lunchen på närbelägen restaurang spred sig deltagarna på olika håll för att tillgodose sina specialintressen, vare sig det nu gäller att gå runt inom den gamla staden innanför Ringen och titta i affärsfönster eller söka upp olika mynthandlare för att jaga efter gamla mynt. Självlamnade jag på Heeresgeschichtliches Museum, motsvarande vårt armémuseum. Byggnaden var typisk skräckkonst i något slags imitation av italienskt medeltida slott, försett med moriska fönster. Innehållet var emellertid i höggrad sevärt, delvis med anknytning till svenskarnas framfart i mellaneuropa på 1600-talet. Rustningar, målningar, trasiga fanor, mängder av medaljer och ett och annat vapen gav en bra illustration till Österrikes betydelse som dåtida krigsmakt. Museet var sålunda i hög grad värt besöket. Det var också Tyska ordens skattkammare, av mindre format men med fantastiska ordensdräkter och rituella tillbehör, pokaler, vapen mm i guld och silver med mängder av infattade ädelstenar. En sevärdhet i och för sig var att uppsikten sköttes av den 90-åriga förre stormästaren, en berömd kulturpersonlighet. I sin enkla prästdräkt gav han ett lika djupt intryck som allt glittret i museet.

För den okunnige läsaren må kanske nämnas att Tyska orden på 1200-talet och ett par århundraden framåt var en betydande maktfaktor i länderna vid södra Östersjön. Den behärskade bl a Preussen. Numera ägnar den sig helt åt sjukvård.

Risken med en rapport av detta slag är att den tenderar till att bli en ny turistbroschyr. Det är dock inte meningen, eftersom man hos Österrikiska Turistbyrån eller resp resebyrå kan få sådana uppgifter

utan särskilt besvär. Jag hoppar därför över Hofburg med dess skattkammare, som Lagerqvist visade deltagarna för, och dess fantastiska Nationalbibliotek, Stefansdomen, Lichtensteiska palatset, där Byggcentrum var inrymt, Statsoperan, där operabiljetter inte fanns att få och deras Folkopera, dit några av deltagarna försvann för att få se på operett. Ett par ord dock om maten. Den är nämligen inte helt oviktig. Restaurantpriserna föreföll mig vara högre i Wien än i Stockholm, trots att momsen på matvaror stannade vid 8 % mot annars 18 %. Men matlagningen var av hög klass och det fanns mycket att välja på, bl a intressanta källarelokaler. Den högre kostnadsstandarden syntes också genomgående, men folk föreföll inte vara ledsna för det. Kunde det möjligen bero på att man i den sista av finansministeriets månadsredovisning konstaterat en ökning av BNP med 5,0 % samtidigt med en kraftig höjning av sysselsättningen. Lönerna hade också stigit inom byggväsen med 10,2 % samt inom industri med 10,7 % för tjänstemän och 9,6 % för arbetare.

Studiedagarna flöt undan med väldig fart och eftersnacket vid morgonkaffet och på eftermiddagen var inte minst berikande. Dagen för hemresan hade ordnats med utflykt till Burgenland, som gav en annerlunda bild av det nutida Österrike med platta och bördiga åkermarker och vinodlingar. Vid lunchen i Rust vid stranden av Neusiedlersjön blev det också tillfälle för föreningen att varmt hylla sin tidigare ordförande, bankokommissarien Torgny Lindgren med föreningens nya förtjänstmedalj i silver. Han var värd den!

Hemresan med flyget samma dag skedde i mörker och duggregn och något försenat. Det blev sent på lördagen. Söndagen var därför en välkommen vilodag. Utom för dem som i Eskilstuna försökte få ihop ett svenskt riksförbund mellan alla landets olika myntföreningar. Men det är en annan historia. Nu väntar vi medlemmar bara på att en ny studieresa kan ordnas, förhoppningsvis till Paris i april nästa år.

Sveriges Numismatiska Riksorganisation

SNR — är nu stiftad

Under dagarna 13 och 14 november avhölls i Eskilstuna en stiftelsekonferens för en riksorganisation för Sveriges mynt-, sedel-, medalj- och polettsamlare under namnet Sveriges Numismatiska Riksförbund.

Vid stiftelsekonferensen var dryga 20-talet föreningar representerade och ett flertal hade via fullmakter anmält sitt inträde i den nya organisationen som i sitt stiftande representerar ca 10.000 organiserade samlare.

Alla representerade föreningar med ett enda undantag anslöt sig till den nya organisationen, som förbundsordförande valdes ordföranden i Sigtuna Myntklubb, intendent Sven Jardestål. Vice ordförande är Hans Svenlund, Tomelilla och sekreterare René Jessen, Stockholm.

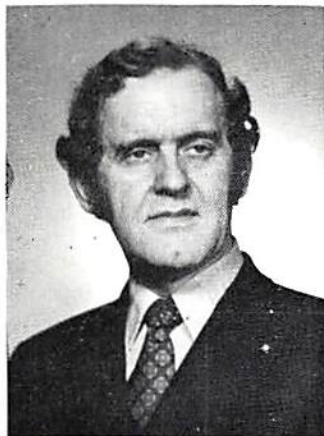
Styrelsens medlemmar är spridda över hela landet från Tomelilla till Skellefteå. Kansliet kommer att förläggas till Stockholm.

Den nya riksorganisationen celebrerar sin tillkomst genom utgivandet av en stiftelsemedalj skapad av konstnär Rune Karlzon, Jönköping. Tillverkare och distributör är Svenska Medaljgillet i Eskilstuna. Läs mer om denna under "MEDALJNYHETER". Sen planerar man att utge en medalj till varje årsmöte. Eftersom mötena kommer att hållas på olika platser kommer även medaljerna att vara helt olika varandra.

Behållningen fördelas mellan riksförbundet och anslutna föreningar.

Vi ska här nedan ge flera exempel på olika arbetsuppgifter som kommer att behandlas av SNR:

- vara ett stöd för medlemsföreningarna och arbeta för att tillvarata de anslutna föreningarnas och deras medlemmars intressen
- ge medlemmarna i de anslutna föreningarna möjlighet att besöka andra anslutna föreningarnas sammankomster och auktioner
- arbeta för ett slopande av moms på myntförsäljning

SNR:s ordf Sven Jardestål.

- hjälpa föreningarna med fördrags- och programverksamheten, t ex färdiga föredrag och program som föreningarna kan hyra till en låg kostnad
- motarbeta alla former av numismatiska förfalskningar
- medverka till numismatisk utbildning t ex i form av kurser i samarbete med de anslutna föreningarna och de etablerade bildningsförbunden
- m fl m fl.

På senare år har samlandet av numismatiska objekt, mynt, medaljer, poletter, sedlar och litteratur tagit avsevärda proportioner så att det i dag beräknas finnas ca 250.000 samlare i landet, varför en nationell topporganisation torde anses som en nödvändighet.

MYNTPRISLISTA

Mer än 400 ocirkulerade mynt från i huvudsak Väst-europa med tonviken lagd på Norden.

Mer än 50 olika ocirkulerade svenska, mer än 60 olika ocirkulerade norska, mer än 40 olika ocirkulerade finska, mer än 60 olika ocirkulerade danska och mer än 30 olika ocirkulerade isländska objekt erbjuder vi i vår prislista nr 76/2.

Listan sändes på begäran till seriösa intressenter.

Ingrid o. Tommy Falk
Atriumvegen 15 c,
N-1400 SKI Norge

Tag tillfället i akt — innan det är för sent!

Rekvirera från er bok- eller mynthandlare eller direkt från

Bokförlaget REDIVIVA Facsimileförlaget, Fack, 104 32 Stockholm

det verk som lade grunden till hela den svenska numismatiken
Elias Brenner, Thesaurus Nummorum Sveo-Gothicorum . . .
det är *En Skatt af Swenskt Mynt*

Originalupplagan utgavs 1691 och facsimileupplagan 1972, begränsad till 500 numererade exemplar av vilka det fortfarande finns några exemplar kvar.
Det är en mycket vacker volym med omkring 300 kopparsnitt och träsnitt, till största delen utförda av Elias Brenner själv. Facsimileupplagan är försedd med inledningar av fil. dr. Nils Ludvig Rasmussen och jur. dr. Ernst Nathorst-Boös.
Priset är fortfarande endast 230:- kr inkl. moms. Levereras med faktura per 30 dagar och får gärna betalas med 50:- kr per månad om så önskas.

Undertecknad beställer härmed ex Brenner, Thesaurus Nummorum . . .
i numerad facsimileupplaga, pris 230:- kr inkl. moms.

med räkning per 30 dagar att betalas med 50:- kr per månad

Namn/titel

Adress

HÖSTENS TRE VIKTIGA KATALOGNYHETER

SVERIGES MYNT 1521-1976

The Coinage of Sweden

Ahlström - Åker - Hemmingsson

SVERIGES MYNT

The Coinage of Sweden
1521—1977

Illustrerad värderingskatalog
A 4-format, 330 sidor

Skr 98:— inkl. moms

NORGES MYNTER

The Coinage of Norway

Ahlström - Brekke - Hemmingsson

NORGES MYNTER

The Coinage of Norway
955—1976

Illustrerad värderingskatalog
A 4-format, 168 sidor

Skr 130:— inkl. moms

- AKTUELLA VÄRDERINGSPRISER
- SAMTLIGA TYPMYNT AVBILDADE
- ENGLISH TRANSLATIONS

SVERIGES MYNT

The Coinage of Sweden
1818—1976

Illustrerad värderingskatalog

Värderingspriser 1977
A 5-format, 88 sidor

Skr 14:95 inkl. moms

Just utkomna

Finns hos Er mynthandlare

Undringar och funderingar

ÄR NÅGOT OKLART
FRÅGA MYNTKONTAKT

Undertecknad vore mycket tacksam för en upplysning ang. ett mynt. Har av min måg erhållit ett japanskt mynt som han vid ett besök i Japan erhållit som gåva. Enl. uppgift skall det vara över 100 år, kopparmynt storlek 30 mm, utan årtal, 2 SEN.

I hopp om Edert svar om uppl om myntet samt om det kan ha något värde.

Med samlarhälsningar
Gustav Eriksson Gagnef

Svar: Det mynt ni frågar om torde vara präglat mellan åren 1873 och 1892. Värdet för ett dylikt mynt i kval. 1+ rör sig om ca 4 kr och i kval. 0 mellan 30- och 550 kr, beroende på årtalet. Artalet 1873 och 1874 är dock värderade i högre priser. Priserna är hämtade ur Krause, World Coins.

MO

Till MYNTKONTAKT

I söndagens nummer av Expressen 21/11 återfanns en annons om en "Svenska folkets julmedalj" utgiven av Galerie Börjesson som offererades läsaren. Köparen garanterades även en återköpsgaranti efter fyra år, mot högre avgift.

Galerie Börjesson garanterar således att återköpa hela produktionen som i teorin kan bli 3.830.000:-. Med en tidigare "Fälldin" medalj som annonserades på samma villkor à 2.000.000:- blir garantisumman 5.830.000:-!

Detta belopp kan i princip återkrävas dagen efter fyra år. Jag anser det därför befogat att fråga om det anses rimligt att tro att firman kommer att förfoga över denna

summa i reda pengar vid den tidpunkt som har utlovats. Galerie Börjesson bör kunna styrka hur de tänker backa upp denna garanti så att allmänheten blir säkrad innan de fortsätter med sin annonsering.

Medaljsamlare

Hr redaktör

Som gammal samlare av såväl mynt som medaljer finner jag det olustigt att se hur medaljmarknaden har sparat ur och där vem som helst kan låta prägla medaljer och sedan i braskande annonser utanonsera dessa som investeringsobjekt, höga framtida värden, starkt begränsade upplagor etc. Det gäller att med alla medel försöka att skapa en marknad.

Den smartaste upplägningen hittills anser jag ett Galerie i Malmö stå för. I synnerligen påkostade annonser, bl en helsidesannons i Expressen, säger sig firman tro på sina "FALLDIN" och JULMEDALJER så pass att de garanterar återköp efter fyra år. Jag förundrar mig för övrigt varför svenska folket skall börja att samla på SVENSKA FOLKETS JULMEDALJ just 1976.

Självfallet säljer inte firman sina produkter för att senare köpa tillbaka dem då detta strider mot sunt förnuft. Priset med återköpsgaranti är därför satt så pass högt, ca 50 % högre, att köparen kommer att välja det lägre priset utan återköpsrätt. Medaljen kommer ju ändå att få ett lägsta värde motsvarande det belopp som firman kommer att betala för liknande medaljer, sett ur köparens ögon.

"Värdet" blir dock i högsta grad artificiellt då detta endast gäller de

medaljer som firman nödgas att återköpa. Vanligt är att medaljer, när skimret har lagt sig, återvänder till sitt sanna värde . . . metallvärdet.

Jag har ingenting emot medaljer då jag själv tycker att det är roligt att samla på dem. Jag ser det dock som en osund försäljningstaktik att med alla medel försöka skapa en marknad, dirigerad av tillverkaren, som i realiteten ej kommer att finnas.

Samlare

TB MYNT HB

U. Thimberg R. Berglund

KÖPER BYTER SÄLJER

MYNT & TILLBEHÖR

Erstagatan 14

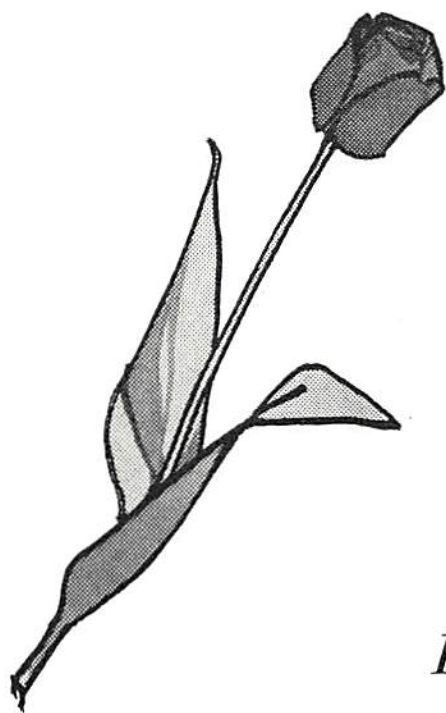
116 36 Stockholm

Tel. 08/41 01 33

Öppethållande:

Vard. 10.00—18.00

Lörd. 10.00—13.00

ETT STORT

TACK

*sänder vi till
alla våra
10.000-tals kunder för det
gångna året*

Jag har haft förmånen att träffa de flesta av våra kunder personligen vid alla våra Myntmässor runt om i landet. Detta att stifta personliga kontakter med vänliga människor, värderar jag mycket högt och upplever det som ett intressant och värdefullt kapitel inom branschen, och jag är säker på att det ytterst goda samarbete och tillmötesgående som rått mellan firman och Er kunder kommer att fortsätta även i fortsättningen.

Jag ber också få tacka alla kunder för den enorma uppslutning som varit på alla MYNTMÄSSOR under året. Antalet besökare har legat omkring 1.000 kunder per mäsas. Bussresor har arrangerats till alla mässor av både samlare och myntklubbar från en mängd platser i hela Sverige. Mässorna har dessutom haft besök av samlare från övriga Nordens länder i stor skala.

Vårt mål har alltid varit att göra mässorna till en träffpunkt för samlare, där de kan träffas över en kopp kaffe och diskutera och köpa eller sälja mynt och jag tror att målet uppnåtts.

JAG ÖNSKAR PÅ SAMMA GÄNG ALLA SAMLARE EN GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÄRI

Raouhl Örtendahl

R. ÖRTENDAHL MYNTHANDEL AB – Stockholm

EXTRA EXTRA EXTRA

FÖR NYA LÄSARE

Prenumerations

ERBJUDANDE!

Till alla som inte tidigare prenumererat på MYNTKONTAKT, PRENUMERERA med början januari 1977 och Du får den nyutkomna värderingskatalogen MYNTKALENDER 1977 utan extra kostnad!!

Du får alltså en helårsprenumeration (10 nummer) för kronor 43:75 inklusive Myntkalender 1977.

TA chansen att få en värderingskatalog för 1977 GRATIS!

Det enda du behöver göra är att sända in nedanstående talong före den 20 december.

Prenumeration på MYNTKONTAKT för 1977 (10 nummer) innefattande värderingskatalog GRATIS

- Jag önskar prenumerera på Myntkontakt med början januari 1977 och får utan extra kostnad Myntkalender 1977
- Jag önskar tillvarata ert erbjudande och vill ge följande person en helårsprenumeration:

.....

Namn:

Adress:

Postnr: Postadress:

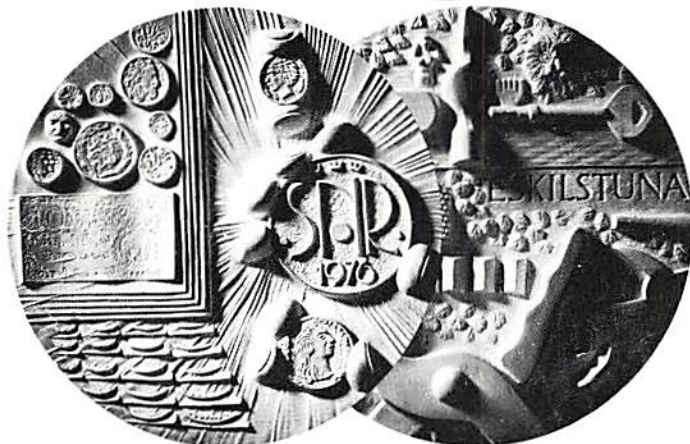
Till MYNTKONTAKT Drottninggatan 11, 111 51 Stockholm

MEDALJNYHETER

SNR:s stiftelsemedalj

Den nya riksorganisationen för myntsamlare, Sveriges Numismatiska Riksförbund, celebrerar sin tillkomst genom en stiftelsemedalj. Medaljen har skapats av skulptör Rune Karlzon, Jönköping, bland medaljintresserade känd som vinnare av tävlingen Arets Medalj 1975. Konstnären har på ena sidan fångat de olika delarna inom numismatiken, symboliserade av mynt, sedlar, litteratur, poletter och medaljer. Strålarna som utgår från medaljen med texten "SNR" symboliserar spegelglansen. Den andra sidan ger en bild av stiftelseorten, Eskilstuna, med några prov på de produkter som tillverkas där.

Avsikten med medaljutgivningen är att den ska bli en tradition och följas av en ny medalj till varje årsmöte. Eftersom detta kommer att förläggas till en ny ort varje år, kommer medaljerna att tydligt skilja sig från varandra — samtidigt som varje utgåva kommer att innehålla ett stycke svensk kulturhistoria.

Brons
Kontr. finsilver
(999/1000)
Kontr finsilver
(999/1000)

Upplaga	Diameter/Vikt	Pris/st
2500 ex	60 mm/110 gr	125:-
5000 ex	40 mm/ 50 gr	175:-
2500 ex	60 mm/130 gr	325:-

Tillverkningsnummer finns angett på varje medalj och äkthetsintyg medföljer.

I priserna ingår medaljställ i äk-

ta mahogny och nu gällande moms, 17,65%. Tillverkare och distributör är Svenska Medaljgillet AB Box 553, 631 07 Eskilstuna.

Julmedalj

Denna mulmedalj är utgiven av Galerie Börjeson AB i Malmö. Medaljens skulptör är Frode Bahnsen vid kungl danska myntverket. Medaljen kommer att komma ut flera år i rad, med åtsidor visande respektive års begivenhet och frånsidor visande ett julmotiv. Åtsidan i år ska symbolisera det kungliga brölloppet. Medaljerna är individuellt numrerade och åtföljs av äkthetsintyg. Tillverkare av medaljen är Huguenin-Medailleurs i Schweiz.

Metall	Max. uppl.	Storlek	Vikt	Utan återköpsgar.	Med återköpsgar.	Gar. återköpspris efter 4 år
Patinerad brons	5.000 ex	45 mm	45 g	75:-	112:-	150:-
Kontr. silver	5.000 ex	45 mm	35 g	125:-	187:-	250:-
Guld 18 karat	950 ex	40 mm	35 g	970:-	1.455:-	1.940:-
Set med guld, silver och brons				1.150:-	1.725:-	2.300:-

Svenska mynt i blandade kvaliteter

GULDMYNT

20 kr 1899 (01) liten repa1.950:-
10 kr 1901 01/0 850:-

SILVER- och KOPPARMYNT

Gustav Vasa: Fyrk u. årtal (Hg. 45) 1+ 350:-
1/2 öre 1566 (1) perf. 40:-
1 Mark 1608 1+ 500:-
1 öre 1654 (1+) liten spricka 250:-
2 öre 1664 IK (II öre) 1? 30:-
2 öre 1665 svag 1? 15:-
DSM. 1717 Wett o. Wapen förg. (1/1+) 25:-
DSM. 1718 Flink o. Färdig förg. (1+/01) 35:-
DSM. 1718 Jupiter förgylld (1+/01) .. 35:-
DSM. 1718 Flink o. Färdig 01 300:-
1 öre KM 1719 1/1? 7:-
2 öre SM. 1748 1? 12:-
2 öre SM. 1750 1? 12:-
1 öre SM. 1744, 45, 46 1/1? à 18:-
2 öre SM. 1762 1? 12:-
1 öre SM. 1760, 61 1/1? à 15:-
1 öre SM. 1760, 63 1? à 10:-
1 öre 1723 01 195:-
1 öre 1734 1+/01 125:-
Rdr. 1776 god 01 Mycket vackert ex. ...2.200:-
1/6 Rdr. 1778 1/1? 85:-
1 sk. 1805, 02 1/1? à 15:- 1? à 10:-
1/4 sk. 1805, 06 1? à 5:-
Rdr. 1795 01/0 Pris på förfrågan
1 sk. 1812, 14, 15 2 à 10:-
Rdr. 1842 Trekronorssköld 1+/01 ... 2.500:-
1/4 Rdr. 1834 1+/01 400:-
1 sk. 1825 1 35:- 1? 15:- 1?/2 10:-
1/4 sk. 1825, 28 1/1? à 6:-
2 sk. 1843 2 15:-
1 sk. 1842, 43 1? à 25:-
1 sk. 1845 1? à 20:-
2/3 sk. 1845 sm. huvud 1? 50:-
5 öre 1867 0 500:-
2 öre 1863 1? 6:-
5 öre 1873 1? 60:-
1 öre 1873 1?/2 5:-
2 kr 1893 1? 180:-
2 kr 1903 1/1? 130:-
2 kr 1913, 14 1? à 12:-
2 kr 1929 0 450:-
2 kr 1945 G 0 Mycket vackert ex. 75:-
2 kr 1949 0 80:-
2 kr 1954 0 50:-
2 kr 1957 0 80:-
2 kr 1959 0 75:-
2 kr 1961 01/0 20:-
1 kr 1914 1 8:-
1 kr 1945 o. 46 goda 01 2 ex. 8:-

1 kr 1938 01/0 10:-
1 kr 1938 1+/01 3:-
1 kr 1953 0 100:-
1 kr 1955 0 150:-
1 kr 1958 0 200:-
1 kr 1958 0/P 350:-
1 kr 1958 P 550:-
1 kr 1959 P 800:-
1 kr 1960 0 60:-
1 kr 1961 TS, 62 0 à 50:-
1 kr 1961 TS P 150:-
1 kr 1962 P 180:-
1 kr 1964 P 50:-
50 öre 1882 1/1? 10:-
50 öre 1898 1? 4:-
50 öre 1914, 19 1? à 3:-
50 öre 1930 1/1+ 6:-
50 öre 1960 01/0 700:-
50 öre 1934 1 2:-
50 öre 1936 l. 6:a g. 01 .. 200:-
50 öre 1938 0 100:-
50 öre 1939 0 80:-
50 öre 1943 (0) plantfel 350:-
50 öre 1943 1+/01 50:-
50 öre 1953 0/P 200:-
50 öre 1953 0 100:-
50 öre 1954 01/0 50:-
50 öre 1955 01/0 100:-
50 öre 1958 N. 0 125:-
50 öre 1962 0/P 225:-
50 öre 1962 N. 0 100:-
50 öre 1962 01/0 75:-
50 öre 1963 0 50:-
50 öre 1964 N. 0 30:-
50 öre 1965 0 15:-
25 öre 1890, 85 1? à 8:-
25 öre 1930 god 01 15:-
25 öre 1933 0 250:-
25 öre 1940 N. god 01 .. 30:-
25 öre 1945 G 0 20:-
25 öre 1945 TS/G 0 40:-
25 öre 1943, 44 01 à 5:-
25 öre 1952 0 45:-
25 öre 1954 0 40:-
25 öre 1957 0 40:-
25 öre 1958 0 35:-
25 öre 1960 0 125:-
25 öre 1962 0/P 25:-
25 öre 1962 0 15:-
25 öre 1963 0 10:-
25 öre 1964 0 5:-
10 öre 1874 1?/2 12:-
10 öre 1875 svag 1? 175:-
10 öre 1875 (1/1?) perf. 75:-
10 öre 1909-19 1?
(1915/6) 9 st. 30:-
10 öre 1944-49 01 (17 st) 25:-
10 öre 1880 1/1+ 150:-
10 öre 1880 1? 100:-
10 öre 1904 1+/01 15:-
10 öre 1907 N. 01 20:-
10 öre 1909 0 350:-
10 öre 1924 01/0 200:-
10 öre 1952 0 35:-
10 öre 1953 0 25:-
10 öre 1954 o. 55 0 à 45:-
10 öre 1962 0 10:-
10 öre 1962 N. 0 15:-
10 öre 1963 o. 64 0 à 7:-
5 öre 1877, 79, 80 (1?)
putsade à 40:-
5 öre 1909 0 450:-
5 öre 1910 0 4.500:-
5 öre 1916 g. 01 125:-
5 öre 1920 01/0 75:-
5 öre 1921 N. 0 200:-
5 öre 1934 0 250:-
5 öre 1944 0 175:-
5 öre 1946 0 180:-
5 öre 1947 0 125:-
5 öre 1953 o. 59 0 à 50:-
5 öre 1954 0 40:-
5 öre 1955 o. 58 0 à 60:-
5 öre 1956 0 75:-
5 öre 1957 0 45:-
5 öre 1960 0 15:-
5 öre 1962 0 10:-
5 öre 1965 0 5:-
2 öre 1909-16, 22, 23 (9)
1 (kat.pris 113:-) 60:-
2 öre 1912 0 600:-
2 öre 1914 N. 0 400:-
2 öre 1915 (01/0) l. fläck 200:-
2 öre 1918 0 250:-
2 öre 1925 o. 31 0 à 125:-
2 öre 1933 0 135:-
2 öre 1945 o. 46 0 à 80:-
2 öre 1952 0 40:-
2 öre 1953 0 30:-
2 öre 1955 0 25:-
1 öre 1909 s. k. 0 275:-

JUBILEUMSMYNT

2 kronor

1897 god 01 80:- 1+ 50:-
1907 01 ..85:- 1+/01 .. 60:-
1921 01 ..60:- 1+/01 .. 50:-
1932 01/0 .. 80:- 01 .. 70:-
1+ 45:-
1938 01/0 .. 50:- god 01 42:-
1+ 25:-

5 kronor

1935 01/0 ..60:- g. 01 .. 45:-
01 .. 40:- 1+ .. 28:-
1952 01/0-P 250:-
01/0 210:-
1959 01/0 .. 45:- 01 .. 35:-
1962 01/0 375:-
1966 0 15:-

Full returrätt inom 10 dagar
Moms ingår i priserna. Frakt tillkommer.

TOBENIK AB

INGEMAR WALLIN

Tegelbacken 2

Tel. 08 - 21 18 17

111 52 Stockholm

säkrast 10—11, 16—17.30

SVERIGE

FALSKE MØNTER

Overskriften lyder bedrovelig, men er slet ikke så trist endda.

Før man begynder at beskæftige sig med emnet, må man nødvendigvis først konstatere, hvad en falsk mønt er. Jeg erindrer endnu fra min ungdom, en lærebog, der frejdigt fortalte, at Christian IV var falskmøntner af storformat. Forfatteren havde forvekslet begreberne, og opfattede kongens møntfornægtelse som falskmøntneri. Den slags har vi i dag et finere ord for: inflation.

En filet mønt, som derved er blevet undervægtig, vil numismatikeren heller ikke kalde falsk, selv om handlingen var nok så kriminel.

Først når selve mønten er fremstillet af en uvedkommende person, kan vi tale om en falsk mønt.

Hvis den falske mønt er samtidig, og er forsøgt benyttet som omsætningsmiddel, har den ligefrem historisk interesse. Sådanne falske mønter, kan ofte ses omtalt i de historiske kilder, og har en vis samlerverdi.

Vi bør her tale om et samtidigt falskneri. Det afsløres lettest ved, at det er

fremstillet af et ringere materiale – og ofte er falskneriet så ringe udført, at man undres over at nogen har modtaget et sådant stykke som en mønt.

Herefter må nævnes gamle støbninger af sjældne mønter. Det drejer sig oftest om kopier fremstillet i det 18. århundrede til glæde for datidens samlere, som ikke kunne skaffe sig originalerne. Fremstillingsmetoden ændredes siden. Man tog elektriciteten til hjælp, og fremstillede kopier af galvanisk vej. Sådanne ældre kopier må man ikke rynke på næsen af. De har været møntforskere til stor hjælp. Mange store sjældenheder, som vi ikke mere kender et eksemplar af, har vi til gengæld bevaret i kopier. Det klassiske eksempel er de kopier, der i forrige århundrede blev lavet af en serie ældre blymønter fra Trankebar. De originale blymønter forvitrede og blev til støv. Beviset for mønternes tidligere eksistens har vi i kopierne.

I samme gruppe må vi placere de nyprægninger, som prægeanstalterne har fremstillet med det originale værktøj, og

hvor man som oftest tydeligt har mærket prægningen som nypræg.

Alvorligere er de forfalskninger af ældre mønter, som til høje priser er solgt til samlere, som var det ægte mønter. Den form for virksomhed bør bekæmpes.

At skelne ægte mønter fra falske kræver erfaring. Man skal have set mange mønter, før man kan erklære en mønt falsk. Men det er ikke nok. Man skal nærmest have det i rygmarven. Det er desværre kun de færreste, der nogensinde lærer at afsløre de farlige falsknerier.

Til den normale samler kan desværre kun gives et råd: Køb kun mønterne, hvor De har tillid til sælgerens viden, erfaring og ærlighed – det kan måske koste lidt ekstra, men kan siden spare Dem for mange ærgrelser.

Jørgen Sømod

MYNT-KONTAKT

Ni får den bekvämt i brevlådan varje månad.

Pris. pris: Helår 43:75 inkl. moms och porto.

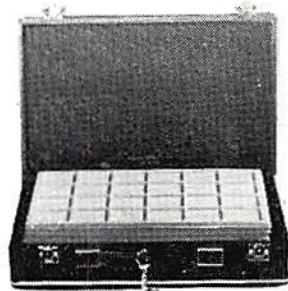
ABAFILS eleganta myntväskor — en lämplig samlarjulkapp

Minidiplomat (kassett), svart läderimitation, ytermått 355×240×40 mm, komplett med 3 velouriserade lådor 153:—

Miniporter, väska i svart läderimitation, handtag, två lås, ytermått 255×200×85, komplett med 7 velouriserade lådor 180:—

Diplomat, väska i svart läderimitation, handtag, två lås, ytermått 260×380×100 mm, komplett med 10 velouriserade lådor 318:—

Lådorna kan erhållas i röd färg. Dessutom finnes sammetslådor i röd färg. Begär vår prislista. Moms ingår i priserna. Frakt tillkommer. Väskorna finnes hos de flesta mynthandlare, eller direkt från oss.

Mediodiplomat (ej avbildad men liknande Diplomat), svart läderimitation, handtag, två lås, komplett med 6 velouriserade lådor 247:—

NOVA

L. M. BJÖRKQUIST
Box 40, 701 02 Örebro Tel. 019/12 05 11

REGENT-DALER

AKTUELLT KONSTNÄRLIG UTGIVNING ÖVER SVENSKA REGENTER,
HJÄLTEKONUNGARNA FÖREVIKADE PÅ KONSTNÄRSMEDALJER I
STERLING-SILVER

Sterling Silver
925/1000

Ø 42 mm

GUSTAF WASA 1521-1560

GUSTAF II ADOLF 1611-1632

CARL XII 1697-1718

Serien kallas Regent-Daler och kommer att omfatta samtliga svenska regenter från Gustaf Wasa till våra dagar. Beräknad utgivning per år om 3-4 minnespenningar. Varje utgåva är numrerad och köpare till kommande utgåvor kan erhålla samma nummer genom att i god tid lämna skriftlig beställning.

Den konstnärliga utformningen är inspirerad av respektive regenters mynt- och medaljkonst och för det konstnärliga arbetet svarar de berömda schweiziska konstnärerna H. Lamparter och S. Zauchner.

Minnespenningarna håller en hög konstnärlig standard och förenat med ett utsökt detaljarbete. En förstklassig hantverksmassig präglings i Schweiz med specialpatinerad yta förhöjer ytterligare varans karaktär.

Otvivelaktigt kommer dessa minnespenningar att bli mycket populära samlarobjekt och vi tillråda att beställa i god tid. Dessutom tror vi att detta är ett utomordentligt tillfälle för investering och en högtidsstund för medaljaskaren.

VARJE REGENT-DALER ÄR KONTROLLSTÄMPLAD, CCM-GODKÄND, EG-REGISTRERAD, FÖRSEDD MED VÄGMÄRKET, KONSTNÄRSIGNATUR, PRÄGLINGSANSTALTENS MÄRKE, SILVERHALTENS MÄRKE, ÅRTALET 1976 OCH REGENTERNAS ÅRTAL.

UPPLAGA	Total världsupplaga 3000 ex. per medalj. Därav till Norden 1200 ex. Nordenutgåvan har specialpatinerad yta och högre silverhalt. Numrerade.
KONSTNÄR	H. Lamparter
STORLEK	Ø 42 mm.
EMBALLAGE	Lyxetui.
PRIS	Set om 3 st Regent-Daler Skr. 375: - + moms 66: - sa 441: -
UTGIVNING	Början hösten 1976. Omgående leverans
UTGIVARE	Internationella Mynt, Basel, Nordendistributör Lembit AB 141 02 Huddinge 2.

Med benäget tillstånd från Riksheraldikerämbetet.

BESTÄLL NU OCH FÖRSÄKRA ER OM DENNA HISTORISKA UTGÅVA.

LEMBIT AB

141 02 Huddinge Tel. 08/711 3678

Branschföretagen hälsar läsekretsen

B Ahlström Mynthandel AB Mäster Samuelsg. 11 Box 7292 111 44 Stockholm	TB Mynt HB Erstagatan 14 116 36 Stockholm	Dukaten Mynthandel Box 1050 430 80 Hovås	Malmö Mynthandel Kalendegatan 9 211 35 Malmö
Svenska Medaljgillet AB Box 553 631 07 Eskilstuna	Karlskrona Mynthandel Hantverkargatan 11 371 00 Karlskrona	Rune Larsson Mynthandel Österlångg. 15 502 32 Borås	Mynt & Medaljer Sveavägen 96, Fack 104 32 Stockholm
Strandbergs Mynthandel Arkadhallen Mäster Samuelsg. 25 111 44 Stockholm	Björnssons Mynthandel Kullagatan 56 252 20 Helsingborg	Norrtälje Mynthandel Tullportsgatan 7 761 00 Norrtälje	Myntaffären Numis Vallgatan 1, Box 2332 403 15 Göteborg
Samlarhuset Getakärrsvägen Box 1133, 510 20 Fritsla	Tonkin AB Platensgatan 7 582 20 Linköping	Hornstulls Mynt & Frimärkshandel Tullportsg. 153 117 34 Stockholm	Vetlanda Mynthandel Storgatan 19 574 00 Vetlanda
Beso Mynt o. Antik AB Antikhallarna V. Hamng. 6 411 17 Göteborg	Halmstad Mynthandel Falkenbergsgatan 10 302 33 Halmstad	Myntet i Malmö St. Nygatan 19 211 37 Malmö	Allards Mynthandel Ostgötagatan 18 582 32 Linköping
Mattssons Mynthandel Kungsängsgatan 21 B 753 22 Uppsala	Lembit AB 141 02 Huddinge	SOJ Mynt AB Arkadhallen Mäster Samuelsg. 25 111 44 Stockholm	Hjelm Konstmedaljer AB Lindhagensgatan 69 Fack, 102 20 Stockholm
J. Pedersen (Per Österlund) Skolgatan 24 502 31 Borås	Amneklevs Mynthandel Skolgatan 20 602 25 Norrköping	Samlaren Fredsgatan 11 302 46 Halmstad	Gävle Nya Mynthandel S. Kungsgatan 19 802 30 Gävle
			
Hirsch Mynthandel AB Malmskillnadsgatan 29 111 57 Stockholm	Sporrongs Samlar Sällskap Fack, 761 00 Norrtälje	Moneta Mynthandel Antikhallarna V. Hamng. 6 411 17 Göteborg	P. E. O. Mynthandel AB Drottninggatan 11 111 51 Stockholm
Yngve Almer Mynthandel Storgatan 49 Box 2068 703 63 Örebro	Mynthörnan Tegnégatan 6 641 00 Katrineholm	A Wetterberg Mynt AB Agnégatan 38 Box 8109, 104 20 Stockholm	Nova LM Björkquist S:a Strandg. 3, Box 40 701 02 Örebro
Fiskebäckskils Mynthandel Ostersidan 450 34 Fiskebäckskil	Pobjoy Mint Scandinavia Box 19 280 13 Vinslöv	Svea Mynt o. Frimärksh. Box 7232 Stureplan 4 103 84 Stockholm	Ulf Nordlinds Mynthandel Nybrogatan 36, Box 5132 102 43 Stockholm
R. Uppgrens Mynthandel Skånegatan 73 Box 110 80 100 61 Stockholm	O Gidegårds Mynthandel Odengatan 38 114 32 Stockholm	Lunds Mynthandel Stora Gråbrödersg. 15 122 22 Lund	Håwe:s Myntshop Drottninggatan 26, Box 8 581 02 Linköping

NORDENNYTT

Atriumvegen 15 C, N-1400 Ski

Danska Västindien

Nr 364 50 Francs 1904 (10 Daler),
guld, H. 29, 0, (19.000), 24.200.

resultat. Men först de vi nämnt i
förhand, nämligen:

Nr 177 1 öre 1892, mörk patina, 0,
(2.000), utgick, nr 201 5 öre 1857,
praktexemplar, 0, (700), 704, nr 243
25 öre 1914, 0, (1.400), 1.210, nr 272
25 öre 1960, type II, 0/M, (175), 121!
nr 321 2 kr 1959, 0/M, (275), 275.

NORGE

Nr 415 Krone (III Mark) 1670, H.
41A, S. 14, 1+, (1.500), 1.815, nr 418
Krone (III Mark) 1680, H. 41C, S.
28, 1-1+, (1.500), 1.815, nr 421 Kro-
ne 1699, H. 78, S.5, svag monte-
ringssp., 1+, (2.600), 1.870.

Från den danska kronor/öre-pe-
rioden utbjöds 149 objekt (exklusi-
ve guld och jubileum) och 43 stycken
var i kvalitet 0 eller bättre. Här
förekom en del anmärkningsvärda

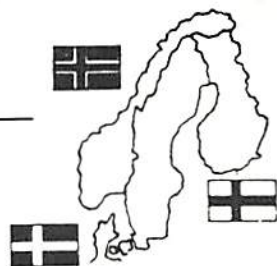
Av "0-mynten" gick 19 stycken
över uppskattat pris medan 21 gick
under och ett gick till estimatet.
Det är här vi vill dra fram en del
objekt.

Nr 230 10 öre 1936, 39, 46, 0, (100),
253! nr 231 10 öre 1937, 38, 40, 0,
(100), 220! nr 221 10 öre 1910, 0,
(100), 55! nr 259 25 öre 1935, 0, (250),
385! och slutligen två motsvarande
objekt nr 291 1 kr 1939, 0, (150), 352!
nr 292 1 kr 1939, 0, (150), 176. Det är
inte alltid lätt att uppskatta priser.

Guldmynten gick som vanligt nå-
got under katalog dock bör man
hålla ögonen på 20-kronan 1874 som
gick för 8.580 mot uppskattat 7.500.

Jubileumsmynten fortsätter sin
kräftgång och här drar vi fram
som exempel den "svåra".

Nr 352 5 kr 1960, uten vaerdibe-
tegnelse, Ministerexemplar, 0/01,
(1.400), 990.

Antalet mynthandlare i Finland
har minskat med en då Finlands
äldsta mynthandel Mynt- och Me-
daljhandel HOLMASTO övergog
Coinstroms lokaliteter och lager i
Helsingors centrum. Mynt- och
Medaljhandel HOLMASTO:s nya
adress är Annegatan 28, 001 00 Hel-
singfors 10.

E. B. Müllers AUKTION Nr 1

Den 12-13 november förhands-
recenserades i MK nr 9/76. Där
nämnde vi bland andra objekt nr
35, Danmark, 1 Speciedaler 1655,
Hede 54A, Schou 9, mycket vackert
ex, 01, (16.500). Myntet såldes för
18.500 + 1.850 + eventuell moms
(om köparen var bosatt i Dan-
mark). Den unika Dubbel Specie-
dalern från Norge 1633 som upp-
skattades till 28.000 fick tyvärr ing-
en köpare.

I samtliga nedan uppgivna priser
har vi lagt på auktionärens om-
kostnader (10%). Vi vill också på-
peka att många av mynten har
sålts till Danmark och därför också
skall ha ett tillägg på 15% moms.

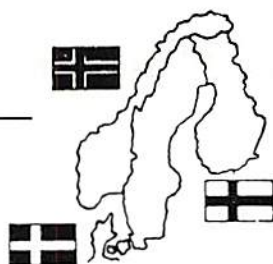
Auktionen bjöd på ett rikligt sor-
timent. Vi skall nämna en del olika
äldre, bättre mynt, men i första
hand skall vi hålla oss till kr/öre-
mynten eftersom de intresserar de
flesta samlarna.

MYNT- KONTAKT

Ni får den bekvämt i
brevlådan varje månad.
Pren.pris: Helår 43:75
inkl. moms och porto.

NORDENNYTT

Atriumvegen 15 C, N-1400 Ski

Äldre mynt Danmark

Nr 16 2 Krone 1619 (Corona Dani-
ca), H.105B, S.21, 1(+)/1+,
(5.000), 5.940, nr 26 Speciedaler
1623, Glückstad, H.156, S.16, smukt
centrert, meget smuk patina, 01,
(15.000), 16.500, nr 36 Krone 1651,
H.84B, S.34, R.R., 1+, (9.000),
8.690, nr 39 Krone (III Mark) 1659,

Ebenezer, ubet. blanket revne,
smukt eksemplar, H.100A, S.34, 01,
(7.800), 7.700, nr 50 Krone 1693,
H.99D, S.35, rev. ring om krone, R,
1+, (8.500), 9.240, nr 54 8 Skilling D,
ensidig klippingmont i kobber, slått
under belegring af danske haer-
tropper i Christianstad, H.133, 10,40
gram, m. sjaelden, 1+, (4.500),
6.820, nr 70 Krone (III Mark) 1732,
H.4, S.3, 01, (6.000), 7.040, nr 74 Ku-
rantdukat 1758, (Hjelm), H.23, S.6,
0/01, (5.500), 7.260, nr 129 2 Riksdal-
ler 1863, tronskifte, H.3, Dav. 78,
meget lille fift avers, Proof,
(7.500), 6.820.

De offentlige montkabinetter

Indenfor de sidste par år, har jeg
haft anledning til dels at besøge en
del af de større montkabinetter og
dels at korrespondere med dem.

Jeg har således haft kontakt med
ca 75 offentlige montsamlinger i
hele verden.

Anledningen er hovedsagelig mit
arbejde med at registrere monter-
ne fra Slesvig og Holsten.

Jag har fået nogle generelle ho-
vedindtryk, som jeg vil forsøge at
skitsere i det følgende.

De enkelte landes hovedsamling-
er er som oftest grundet på de ld-
re fyrstelige samlinger, hvis oprin-
delse kan føres århundreder tilba-
ge. Kejsere, konger, hertuger, gre-
ver og andre montpr gere har gi-
vet hinanden gaver i form af pragt-
udmontninger. Portugalosere samt
multipla og brokdele heraf. Dukater
og speciedalere ligeledes. Man
har samlet disse monter. Småmon-
ten har man derimod ikke fundet
v rdig til de fyrstelige samlinger.
Forst langt senere har disse fundet
vej til disse samlinger — og det kan
ses. Det er endog meget tilf ædigt
hvad man har. Invertfald når det
g lder udenlandske udmontning-
er. Kun tilf ldige stumper af et
montfund eller en senere gave re-
pr senterer den g ngse mont.

De lokale udmontninger samler
man, men den økonomiske faktor
forbyder, at den fremmede stor-
mont kan få tilstr kkeligt selskab
med de mindre monter fra dens
hjemegn!

Samme økonomiske faktor, har i
flere tilf lde endvidere bevirket,
at man har solgt de udenlandske
monter fra.

En meget v sentlig del af den
ldre stormont, som idag findes på
det private markes, stammer såle-
des fra de ldre montkabinetter.

De mindre montkabinetter samt
dem af nyere oprindelse, har som

oftest fået samlingerna grundlagt
ved rige gaver fra det samlende
borgerskab — og derefter supple-
ret op med lokale montfund. Bort-
set fra de antikke monter, består
disse samlinger som oftest af de lo-
kale udmontninger. Det er oftest
glimrende samlinger, som på hver
deres felt er den bedst eksisterende
samling.

Jorgen Somod

Norsk samling på auktion i USA

Den 25 oktober hölls en auktion i
Sun Prairie anordnad av Haag's
Coins Inc avseende CLAYTON E
High's samling.

Samlingen omfattade 260 objekt
från Christian IV till Haakon VII.
Omsättningen blev hela \$27.963
(motsvarande cirka 118.600 Skr el-
ler 148.200 Nkr).

Där fanns det mesta för alla
smakriktningar och plånböcker.
Från en 2 skilling 1842 i kvalitet 1
'som såldes för \$1 till Speciedaler
1651 (R.43d) i nästan 01 som såldes
för \$2.775.

Många mynt kunde nämnas men
platsen räcker bara till för några
få, exempelvis:

Speciedaler 1628, 1/1+, R.6a,
\$1.725. Speciedaler 1648, 1+, R.8,
\$900. 1/2 speciedaler 1832, god 1+,
775. 1/2 speciedaler 1833, nästan
1+, liten kantskada, R. \$775.

Från kronor/öre perioden note-
rar vi bland många:

2 kr 1902, Proof-like 0, \$200. 1 kr
1889, perfekt 0, \$175, 1 kr 1904, per-
fekt 0, \$150.

Prenumerera på
MYNTKONTAKT

NORDENNYTT

Atriumvegen 15 C, N-1400 Ski

"Føljande artikkel har vi med tillstånd hämtat från Oslo Mynt-handels sagsliste nr 3, Nov/Des 1976".

Peter den store reformator, barbar og myntsamlar

Mange husker vel fra sin historielærdom at Peter den store (1689—1725) etter at han ble tsar med vold og makt dro det halvasiatiske Russland etter hår og skjegg

verk fra skipsbygging till preging av mynter, og med bulder og brak satte han personlig sin lærdom ut i livet hjemme i Russland.

Ikke bare hadde forsynet gjort

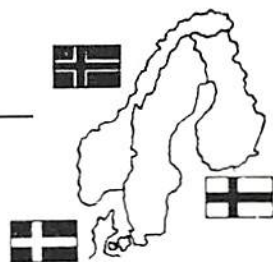
Peters rubel 1704 med et temmelig naivt og ubehjelpelig portrett.

ut av sin tusenårige ortodokse slummer — og over i en mere vest-europeiske livsstil. Han reformerte alt som reformeres kunne, og det er nærmest ufattelig hva denne ene mannen maktet å overkomme i de ca. 25 årene Han regjerte. Han reiste tidlig på studieturer til Vest-Europa, lærte seg en rekke hånd-

ham til tsar, det hadde også utstyrt ham med en kroppshøyde på over 2 meter. Og blant datidens småvokste russere, fortonte denne kjempen seg som djevelen selv der han svingte tommermannsøksen fra soloppgang til solefall mens han knasket bøtter med neper og tyttet i seg litervis av vodka. Men han byg-

Peters rubel fra 1707. Her er det en helt annen kraft og myndighet over utformningen.

get en flåte som erobret Russland adgang både till Ostersjoen og Svartehavet, han slo den uovervinnelige svenskekongen Karl XII — og han gjorde Russland til en nasjon å regne med i europeisk sammenheng.

I sumpene ved utløpet av elven Neva ut mot Østersjoen bygget han en storby etter vest-europeisk mønster, St Petersburg (det nåværenden Leningrad). Hit flyttet han rikets hovedstad — for å komme vekk fra det gamle Moskvas Kreml, med all dets religiøse mystisisme og alle dets dunkle, røkelsestunge irrganger, fulle av intriger og snikmord. — For man kan si om Peters brutalitet hva man vil, men snikmordet var ikke hans stil. De personer han fant det nødvendig å ta livet av, slo han ihjel i full offentlighet — ofte med sine egne hender, idet han hadde studert også dette håndverket og var en meget dyktig bøddel.

Peters myntreform

Blant sine tusen gjøremål, var Peter også sterkt interessert i mynter og myntpreging. Hans private myntsamlings har dannet spiren til det idag så berømte Myntkabinettet i Eremitagen i Vinterpalasset i Leningrad.

Men viktigere var det at Peter i de første årene av 1700-tallet gjennomførte en myntreform som med ett slag brakte det primitive og upraktiske russiske myntsystem frem till en standard som utover i det 18 århundre dannet forbildet for andre europeiske land. I Russland har reformen dannet grunnlaget for myntsystemet helt til våre dager, bare med ganske små endringer.

I hundrevis av år før Peter den store var den russiske hovedmynten den såkalte "dråpekopek". Det var en liten oval sølvmynt på stør-

(Forts. neste sid.)

Peter den store...

(Forts. fr. föreg. sid)

relse med et vintersild-flass, banket ut av en tynn, rund sølvtråd. Peter gjorde rubelen til hovedmynten, en sølvmynt på størrelse og vekt omtrent som den tyske thaler.

Men han delte opp hovedmynten etter desimalsystemet: 1 rubel 100 kopek, 1/2 rubel (poltina) 50 kopek, 1/4 rubel (polupoltinnik) 25 kopek — og en grivennik 10 kopek. Dessuten innførte han kobbermynter bl a for 5 kopek og 1 kopek.

Men russerne var ortodokse. De var vant til at penger, det var "dråpekopeker" av sølv og ikke noe annet! Så selv en Peter den store måtte i en viss overøangstid prege en-kopeker av sølv, parallellt med kobberkopekene.

Vakre sølv-rubler

Peters sølv- og kobbermynter er både numismatisk og historisk meget interessante, og mange er slett ikke umulige å skaffe seg idag. Den første sølv-rubelen kom i 1704, med et naivt og kolssete portrett av Peter. Men allerede et par år senere står portrettet og utformningen på høyde med samtidige vest-europeiske utmyntninger. Peter den store visste å hente fagkunnskapen der hvor den fantes, og i hele sin regjeringstid importerte han fagfolk på alle områder fra hele Europa.

Med unntagelse for noen få år, fortsatte utmyntingen av de store,

vakre portrettrublene til Peter, med nye typer for hvert nytt utmyntningsår, helt fram til hans død i 1725. — (Han døde for øvrig like drastisk som han hadde levet. Under en storm reddet tsar Peter 3 klønede matroser som hadde gått gjennom isen på Neva'en og strøk selv med av lungebetennelse rett etter. Men dette var altså den samme mannen som ikke unnså seg for å drepe sin egen sønn da han trodde at den stakkars, fordrukne gutten konspirerte mot ham. Man kan trygt si om Peter at han svarte til Voltaire's ord: "Skrap litt med neglen på russeren, så stikker tartaren frem!")

Fra 1718 og til 1725 kom det nye rubler og halv-rubler av Peter hvert eneste år, og de fleste av disse kan man idag skaffe seg for langt under norske speciedalerpriser.

Dødsstraff

Etter revolusjonen i 1918 ble det satt dødsstraff for russere som privat måtte besitte sølv- eller gullrubler fra tsartiden. Alle tidligere mynter av edelt metall skulle innleveres til staten for nedsmelting. — Men selv de kommunistiske makthavere er gudskjelov ikke allmektige: via emigranter og utsmuglede samlinger er et ganske rikholdig utvalg av tsartidens vakre og stadig skiftende utmyntninger bevart i Vesten.

For myntsamlere som interesserer seg både for de numismatiske og de historiske aspekter, danner de russiske myntene et sterkt variert og spennende materiale.

Alfred Naess

Norska samlarset 1976

var færdiga i november. Norges Bank producerar som vanligt set i speciellt utvald kvalitet.

Seten levereras antingen i Sandhillkassett eller i vakumförpackad genomskinlig plast.

ERT NAMN

OCH

ADRESS

och Ni får efter hand vår "nyinkommetlista".

STOR SORTERING
MODERATA PRISER

Vänd Er med förtroende till

GÄVLE NYA MYNTHANDEL

S. Kungsgatan 19, Gävle
Tel. 026/12 82 25

Öppet: 16—18
lördagar 9—14

PRENUMERERA PÅ

MYNTHANDEL

FISKEBÄCKSKILS MYNTHANDEL KÖPER — SÄLJER — BYTER — VÄRDERAR

Prislista gratis

Myntprislista på svenska och utländska mynt från 1666—1975. Styckvis partier billiga satser. Listan sändes gratis till alla intresserade samlare. Vi köper och betalar bra. Bl a. 5 öre 1910 kv. 1 1.000:—, 1927 kv. 1 700:—.

VÄLKOMNA!

FISKEBÄCKSKILS MYNTHANDEL

450 34 Fiskebäckskil. Tel. 0523/22416.

MYNTBOKEN 1977

AKTUELLA VÄRDERINGSPRISER

SVENSKA MYNT 1611 – 1976

SVENSKA SEDLAR 1868 – 1974

DANSKA, NORSKA, FINSKA MYNT, VÄRDERINGSPRISER

1864 – 1976

ATT BEDÖMA MYNT – KVALITETSBETECKNINGAR

I ORD OCH BILD

ATT BEDÖMA SEDLAR – KVALITETSBETECKNINGAR

I ORD OCH BILD.

SVENSKA REGENTER ca 994 – 1521

EN KORT SUMMERING AV SVERIGES MYNTHISTORIA

1521 – 1976

MYNTRÄKNING I GÅNGNA TIDERS SVERIGE m.m.

25:–

cirka pris inkl. moms
Finns där mynt, papper,
böcker och tidningar säljes.

SANDHILL KASSETTER GARANTERAR "PERFEKT" SKYDD FÖR EDRA VÄRDEFULLA MYNT OCH MEDALJER.

Komplettera Er samling av

Myntboken

Myntboken 1971 (nr 1)	45:–
Myntboken 1972 (nr 2)	19:75
Myntboken 1973 (nr 3)	19:75
Myntboken 1974 (nr 4)	19:75
Myntboken 1975 (nr 5)	19:75
Myntboken 1976 (nr 6)	19:75
Myntboken 1977 (nr 7)	25:–

Samlarmynt

komplett i Sandhill kassetter

Årset 1968	75:– set
Årset 1969	55:– set
Årset 1970	45:– set
Årset 1971	75:– set
Årset 1973	35:– set

MYNTVERKETS FÖRPACKNING

Årset 1973	30:– set
2 st 25:– set	

Finns hos väl sorterade mynthandlare eller direkt från

TONKIN AB

Huvudkontor o butik
Platensgatan 7
582 20 Linköping
013/12 41 70, 12 41 79
Bankgiro 173-8558
Postgiro 76 19 52-1

Butik
Arkadhallen
Mäster Samuelsg. 25
111 44 Stockholm
Tel. 08/11 21 51

Till jul kan ni börja eller komplettera er samling jul o. minnestallrikar.

Nyutkommen

Tallriksguiden – Plate Guide 1977 – senaste värderingspriset sändes mot 5:–.

Litteraturnyheter

SVERIGES MYNT 1521—1977

Boken "Sveriges Mynt 1521—1977" är författad av B Ahlström, Y Almer och B Hemmingsson, dessutom har specialsamlare inom olika områden givit sina utlåtan. Sidantalet är hela 330 och formatet A-4.

För första gången är samtliga kända utmyntningar inom Sverige medtagna i en och samma bok. Boken är rikt illustrerad, även praktmynten finns förtecknade och avbildade. Samtliga bilder är av mycket hög klass. Varianter som bedömts som väsentliga av författarna är också nämnda. Boken får anses som det mest kompletta verk med värderings- och upplagesiffror över svenska mynt från Gustav Vasa till i dag.

Utgivare är Numismatiska bokförlaget AB, Box 7183, 103 85 Stockholm. Pris ca 98:—.

MYNTBOKEN 1977

Myntboken 1977 är liksom tidigare upplagor författad av A Tonkin. Boken innehåller mynt från 1611 till i dag med värderingspriser på samtliga mynt. I de flesta fall nämns upplagesiffror. Värderingspriser för danska, norska och finska mynt från slutet av 1800-talet är medtagna i 2 kvalitéer. När det gäller svenska sedlar från 1858 till i dag ges uppgifter på priser i 5 kvalitéer. Typmynten är avbildade och en lista över Sveriges regenter från 994 till 1521 finns med. Ett avsnitt i boken heter "En kort summering av Sveriges mynthistoria 1521—1976", ett annat "Mynträkning i gångna tiders Sverige". Bokens format är A-5 och sidantalet är 208.

Utgivare är Tonkin AB, Platensgatan 7, 582 20 Linköping. Pris ca 25:—.

MYNTKALENDER 1977

Myntkalendern för 1977 är som vanligt författad av R Örtendahl. Detta är den enda värderingslista hitintills som utkommit i riktigt "fickformat", sidantalet är 96. Värderingspriserna gäller mynt utkomna under Oskar II (1872) till i dag. Alla typmynt är avbildade och upplagesiffror angivna.

Några rubriker: "Myntmästare under tiden Fredrik I (1720) till i dag", "Hur man rengör mynt"

samt "Att investera i svenska mynt". 8 sidor av kalendern upptas av tillbehör. Myntkalendern avslutas med ett register över mynthandlare i Sverige.

Utgivare är R Örtendahl Mynthandel AB, Box 1, 199 01 Enköping. Distributör och grossist är Samlarhuset i Fritsla. Pris ca 8:95.

ERIK XIV OCH 3 MARK 1562

I nr 9 av denna tidskrift (sid 23) fortsätter Gunnar Sidorow sina numismatiska utläggningar i form av ett svar på min inläga i nr 8 (sid 14).

Jag skall här fatta mig mycket kort.

En sannolik vänsterhänthet hos Erik XIV kan ligga till grund för tillkomsten av en myntbild resp att en myntbild kommer att spegelvändas. Vänsterhäntheten är här således knuten direkt till ett mynts tillkomst. Detta faller helt inom ramen för numismatik och är ingalunda "... Jönsons ensak huru han behagar definiera. ...".

Beträffande övervärde får väl ett dekret, utfärdat av myndighet, anses vara tillräckligt nog.

Se Nathorst-Böös, NM XXXI, 1973, bl a sid 88.

Gunnar Sidorow tar upp "Greshams lag" om att sämre mynt uttränger bättre och "... det dåliga cirkulerar värre än någonsin". Detta är en gammal och välkänd företeelse, vilken i princip också innebär att den propaganda myntbilden innehåller kommer allt fler människor till del — vilket ju är syftet med propaganda. Att antyda att romarna ville driva propaganda bland nordens barbarer är väl att välja ett något olyckligt exempel i sammanhanget.

I övrigt hänvisar jag läsarna till min mer utförliga artikel i nr 8, sid 14.

Lars-I Jönson

Populära SMÅMYNT

1 öre

1873 SVF	1+/01	550:-
1876	01	375:-
1878 Utvalda ex.	0	475:-
(Kat. 650:-) 2 ex.		875:-
1879	01	200:-
1884	0	150:-
1893	0	135:-
1894	1+/01	200:-
1894	01/0	475:-
1906	01	125:-
1909 St. kors	0	350:-
1914 öppen God	1	350:-
1914 öppen	1+	450:-

2 öre

1893	0	175:-	
1906	Stgl.	0	225:-

5 öre

1857 Båg. 7:a	1+	400:-
1927 Km	1+	785:-

10 öre

1876	N 0	650:-
1904	0	150:-

25 öre

1877	1+/01	450:-
------	-------	-------	-------

50 öre

1875	01/0	750:-
1883	01	350:-
1940	0	200:-

1 krona

1875	Vacker 01	950:-
1876/75	1+/01	700:-

2 kronor

1893	1+/01	1100:-
------	-------	-------	--------

5 kronor

1952 J. Spegelex.		500:-
-------------------	-------	--	-------

År sets

1953 8 Mynt kasett	0	495:-
1954	0	550:-
1956	0	475:-
1957	0	495:-
1958	0	750:-
1961	0	495:-

Samtliga priser med moms.

MATTSSONS MYNTHANDEL

Kungsgatan 21 B
753 22 Uppsala

KÖPER-SÄLJER-VÄRDERAR

Mynt - Sedlar - Plåtmynt

Tillbehör

NUMISMATISK LITTERATUR

Lagerkatalog utkommer två gånger årligen.

Öppet: vard. 10-17.30, lörd. 10-13

ULF NORDLINDS
MYNTHANDEL AB

Nybrogatan 36, Box 5132
S-102 43 Stockholm.
Tel. 08-62 62 61

KÖPER, SÄLJER, BYTER och VÄRDERAR

SVENSKA och UTLÄNDSKA MYNT, SEDLAR, MEDALJER, POLLETTER och TILLBEHÖR
FRIMÄRKEN och BREV

Lagerprislista sändes gratis.

MYNTAFFÄREN NUMIS

Vallgatan 1, Box 2332, 403 15 Göteborg - 031/13 33 45

Vard. 11-18. Lörd. 10-14. Lunch 14-14.30

NYINKOMNA MYNT

1 Skilling 1825 Höga Kronor	1+	125:--
1/6 Skilling m. bar hals 1832	1+	250:--
1/6 Skilling m. pärlrand 1832	1+	150:--
2 Skilling Banco 1836	1+	300:--
2 Skilling Banco 1843	1+/1	200:--
1 Skilling Banco 1836/35	1+	150:--
1/3 Skilling Banco 1841	1	800:--
1/2 öre 1856	0	3.000:--
1 öre 1879 lång text	1+ god	2.600:--
1 öre 1879 lång text	1	1.900:--
1 öre 1884	0	200:--
1 öre 1894	0	750:--
2 öre 1922	01/0	200:--
5 öre 1873	0	800:--
5 öre 1873 Dubbel rand	0	950:--
5 öre 1909 Stort kors	1	80:--
5 öre 1910	01/0	9.000:--
5 öre 1927	1+/01	2.500:--
5 öre 1942 Mörk metall	0	300:--
5 öre 1949	0	90:--
10 öre 1873 upp o. nedvänt A i Sverige	01/0	1.900:--
1 kr 1880 Stpgl.	0	4.200:--
1 kr 1942 Å.U.B.	01/0	950:--
1 kr 1949	0	30:--
1 kr 1959	0	425:--
1 kr 1966	0	12:--

Mynten sändes mot postförskott.

8 dagars returrätt.

MYNTPRISLISTA GRATIS

från

O. GIDEGÅRDS
MYNTHANDEL
Odengatan 38

Box 19119
104 32 STOCKHOLM 19

KÖPER·
SÄLJER
MYNT
SEDLAR

TILLBEHÖR

Tel. 08-311389

MYNTTORGET

Annonssida för myntsamlare

Ni som vill annonsera i Mynttorget, fyll i kupongen nedan eller en avskrift och sänd den till MYNTKONTAKT, Drottningg. 11, 111 51 Stockholm, märk kuvertet "Mynttorget". Kostnaden är 10 kronor per annons och får högst innehålla 20 ord + telefonnr. eller namn o. adress. Vid två annonseringar med samma text i två på varandra följande nummer är kostnaden 16 kronor för båda annonserna. Annonismanus skall vara oss tillhanda senast 3 veckor före utgivningsdagen. Annonskostnaden skall medsändas på samma gång som manus.

KÖPES

En- och tvåkronor samt jubileumsmynt i hög kvalitet köpes. Ring eller skriv till Tage Markström, Fack 2, 100 73 Stockholm 44. Tel. 08/97 73 75.

Jag önskar byta till mig eller köpa svenska 2 kr 1961, 1957, 1952, 1949, 1948, 1943 och tidigare. 018/12 29 03.

SÄLJES

Speciella mynt. 1 öre—1 kr kv. 1+—0. Negativ prägling. Mässingsfärg. Kopparfärg. Ej full i kant. Stamp-skador o. d. Tel. 0470/176 65.

Guldmynt 2 st. 1000 reis 1855 (Portugal) 01 resp. 1+. Till högstbjudande. Privat tel. 08/718 15 08 efter 17.03.

Lista på svenska mynt från Gustav Vasa—Gustav VI Adolf sändes gratis. Även en del utländska mynt och plåtmynt finnes. 018/14 89 06. Stefan Jaensson, Elias Friesgatan 9, 752 31 Uppsala.

"De sex Bernadotterna på Sveriges tron" i brons 800:—. Även en del mynt finnes. Tel. 013/15 44 92.

O II, G V, G VII alla 2 kr, 1 kr, 0:50 i olika kval. samt alla jub.-mynt i bra kval. Div. sedlar och guldmynt. Stig Hansson, Box 5207, Ekeby, 692 00 Kumla, tel. 019/741 52.

Jultallrikar: Rörstrand jul 69—76, Hackefors 70—76, Heidelberg 71—76, Desirée jul 71, morsd. 71—76, Bing & Gröndal 68—76. Tel. 0372/104 72.

20-kronor 1881 kvalitét 01/0, säljes till högstbjudande. Ulf Bladh, Slottsgatan 15, 703 61 Örebro. Tel. 019/10 07 20.

Kockums Mek. Verkstads polletter, hel serie 5 st. Börje Christensson, Hilleröds v. 6 C, 217 47 Malmö. Tel. 040/91 52 47.

Myntverksmedaljerna 1973 85:—, Flyttning silver 35:—, brons 22:—, Mynttypsmedaljerna 3 olika 140:—, Polletter Karlskrona spårvägar 3 olika 15:—. Stig Johansson, Box 72, 370 12 Hallabro. Tel. 0457/511 65.

Utländska mynt samt några svenska. Gratis lista. Sven Bäckström, Erik Dahlbergsgatan 41-43, 115 32 Stockholm.

Prenumerera på

MYNTKONTAKT

BESTÄLLNINGSKUPONG MYNTTORGET

Härmed beställes nedanstående annons att införas i nästa nummer av tidningen. Annonskostnaden 10 kr medsändes.

Härmed beställes nedanstående annons att införas i de två nästkommande nummer av tidningen. Annonskostnaden 16 kr medsändes.

ANNONSTEXT:

.....

SÄLJES KÖPES ÖVRIGA SAMLAROMRÅDEN

NAMN:

ADRESS:

.....

KÖPER SÄLJER

GRATIS PRISLISTA

A. Wetterberg Mynt AB

Agnegatan 38 Rådhuset
Box 8109, 104 20 Stockholm
Tel. 08/53 26 66.

Öppet:

Månd.—onsd. 17.00—20.00

Lörd. 10.00—15.00

Komplettera Ditt bibliotek

Alla ni som saknar ett eller flera nummer av Myntkontakt kan köpa dessa för en kostnad av 4 kr/st inkl. porto + postförsöksavgift (utgår vid försökslikvid). Ring eller skriv direkt till oss på redaktionen.

OBS! Samtliga nummer från nr 1 1972 och framåt finns i lager, om än i begränsad tillgång.

VARNING

Till alla er som köper svenska guldmynt vill vi på redaktionen meddela följande: Falska 20 kronor 1925 har börjat komma ut i marknaden (förfalskningen är ganska tydlig). Detta har föranlett oss att varna er, men ej hindra er från att köpa svenska guldmynt. Ni bör vända er till väletablerade handlare eller låta en expert granska mynten innan ni köper dem.

Om ni köpt ett falskt mynt och ej får rättelse av köparen ska ni inte dra er för att polisanmäla personen i fråga.

Föreningar och klubbar som önskar få sina träffar införda i denna spalt måste sända manus till redaktionen senast 3 veckor före utgivningsdagen. Gärna manus som täcker ett år i taget.

BESTÄLL REDAN NU

PRISLISTA, som beräknas utkomma i jan.—febr.

Dukaten Mynthandel AB
Box 1050, 430 80 Hovås
Tfn 031/28 72 88 (tel.svarare)

Auktioner o. Mässor

Kristianstadsortens Numismatiska Förening anordnar större auktion på restaurang Kong Christian i Kristianstad lördagen den 29 januari.

Drammen Myntforening i Norge anordnar mässa med auktion lördagen den 19 februari.

Föreningar

SVENSKA NUMISMATISKA
FÖRENINGEN

Östermalmsgat. 81, 114 50 Stockholm. Tel. 08/67 55 98
vard. 10.30—13.00.

En nybörjarkurs i numismatik kommer att arrangeras. Kursledare blir Lars O. Lagerqvist.

Prislista nr 3

sändes på begäran.

R. UPPGRENS MYNTHANDEL

Skånegatan 73
Box 11080, 100 61 Stockholm
Öppettider:
vard. 10—18, lörd. 10—15

Kursen kommer att hållas i Statens Historiska Museum. Upplysningar kan erhållas från TBV, tel. 08/24 71 60.

FROSTA NUMISMATISKA
FÖRENING, Hörby

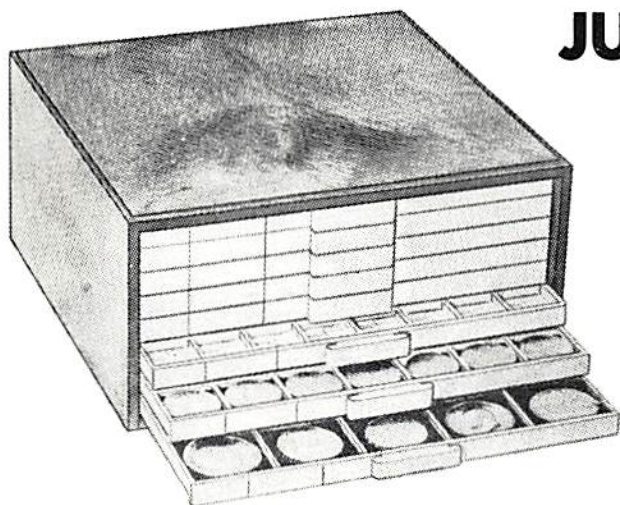
Möte med auktion äger rum den 16 december på ungdomsgården i Hörby kl. 19.30.

Fråga BARONEN först...

...när det gäller köp och försäljning av gamla mynt och sedlar.

BARONEN Mynt- & Antikhandel

Södra Hamngatan 29
S-411 14 Göteborg
Tel. 031-13 69 11

JULERBJUDANDE!

10 % RABATT på MYNTSKÄP,
ALBUM och LITTERATUR
under december månad.

MYNT & MEDALJER

Sveav. 96, Fack, S-104 32 Stockholm 19
Tel. 08/34 34 23

← NU UTKOMMEN

20:e upplagan
HARRY GLÜCK

ÅRTALSFÖRTECKNING

över

SVENSKA MYNT

MED VÄRDERINGSPRISER FÖR

1977

Cirka pris 60:— inkl. moms.

Hirsch Mynthandel AB

Malmskillnadsgatan 29, 111 57 Stockholm

Tel. 08/11 05 56 - 08/21 34 59

